

EBELİK
ULUSAL ÇEKİRDEK EĞİTİM PROGRAMI
(EBE-UÇEP-2025)

Ankara

İÇİNDEKİLER

EBELİK ALANI UÇEP-2025'İN AMAÇ ve HEDEFLERİ	4
Amaç	4
Hedefler	4
EBELİK MESLEĞİ (TANIMI, GÖREV, YETKİ VE SORUMLULUKLARI) VE EBENİN ÖZELLİKLERİ	4
Ebenin Görev, Yetki ve Sorumlulukları	5
EBELİK ALANI UÇEP-2025'İN YAPISI	7
EBELİK ALANI ÇEKİRDEK BECERİLERİ	8
Öğrenme Becerileri	9
İş Birliği Becerileri	9
Yaratıcılık	10
Problem Çözme	10
İletişim	10
Okuryazarlık Becerileri	11
Bilgi Okuryazarlığı	11
Yaşam ve Kariyer Becerileri	11
Profesyonellik	12
Esneklik ve Uyum	12
Yenilikçilik	13
Öz-Yönetim	13
Öznel İyi Oluş	13
Mesleki Alan Becerileri	14
Temel Bakım	14
Gebelik Öncesi ve Gebelik Dönemi	15
Doğum ve Doğum Sonu	16
Yenidoğan	16
Kadın Sağlığı	17
TEMEL ÖĞRETİM YÖNTEMİ VE ORTAMI	18
Öğretim Yöntemi	20

Öğretim Materyalleri	21
Ölçme ve Değerlendirme Yaklaşımı	22
Öğrenme Kaynakları	22
Öğrenme Toplulukları	23
ÖĞRENME ALANI AĞIRLIKLARI	23
ORTAM VE ÖĞRETİCİ YETKİNLİKLERİ	24
Temel Ortam Yetkinlikleri.....	24
Temel Öğretici Yetkinlikleri.....	24
EKLER.....	25
EK 1: BİR ÖĞRENME GÖREVİ OLARAK EBELİK BÖLÜMÜ MEZUNİYET KRİTERLERİ	25
EK 2. TEMEL EBELİK UYGULAMALARI VE ÖĞRENME DÜZEYLERİ LİSTESİ.....	26
EK 3. EBELİK PROGRAMINDA TIBBİ, SOSYAL VE BEŞERİ BİLİMLERE AİT KONULAR VE ÖĞRENME KAZANIMLARI.....	35

TABLOLAR

Tablo 1: Ebelik Alanı Yenilikçi Çekirdek Becerileri	8
Tablo 2: Ebelik Alanı Öğretim Yaklaşımı Bileşenleri	19
Tablo 3: Ebelik Alanı Öğrenme Alanı Ağırlıkları.....	23

EBELİK ALANI UÇEP-2025'İN AMAÇ ve HEDEFLERİ

Amaç

Ebelik lisans eğitim programının değişen koşullar ve belirlenen ihtiyaçlar çerçevesinde güncellenmesi ve ebelik bölümlerinin müfredatlarında EBE-UÇEP-2025'i temel alarak aynı bilgi, beceri ve yetkinliklere sahip ebeler yetiştirmelerini sağlamaktır.

Hedefler

EBE-UÇEP oluşturulurken; bir ebenin sahip olması beklenen özellikler, yeterlikler ve problem çözme sürecine dayalı yaklaşımlar benimsenmiştir. EBE-UÇEP -2025 süreciyle birlikte benimsenen hedefler ve ilkeler şunlardır:

1. Ebelik programı mezunun kazanması gereken minimum bilgi, beceri, tutumu tanımlamak ve program öğrencilerinin yetkin bir ebe olarak mezun olmasını sağlamak için ebelik eğitiminin eğitim çıktıları, yeterlikler ve sürece dayalı yaklaşım çerçevesinde geliştirilmesi ve uygulanması,
2. 21. yüzyılın gerektirdiği özellikler, yeterlikler ve problem çözme sürecine dayalı yaklaşımlar doğrultusunda ebelik lisans mezunlarının mesleki yaşamı sırasında yönetmesi gereken çeşitli durumların eğitime yansıtılması,
3. Mevcut ebelik lisans eğitim programlarındaki konu ve yeterliklerin, ebelik alanında yaşanan değişim, gelişim ve gereksinimler doğrultusunda gözden geçirilerek yeniden düzenlenmesi,
4. Ebelik lisans eğitimi veren kurumlarda eğitim programlarının EBE-UÇEP 2025 doğrultusunda güncellenmesi, yapılandırılması ve uygulamaya geçilmesidir.

EBELİK MESLEĞİ (TANIMI, GÖREV, YETKİ VE SORUMLULUKLARI) VE EBENİN ÖZELLİKLERİ

Uluslararası Ebelik Konfederasyonu tanımına göre ebe; “*gebelik, doğum ve doğum sonu dönemde kadınla iş birliği halinde gerekli izlem, bakım, destek ve danışmanlığı sağlayan, kendi sorumluluğunda doğumu yaptıran, yenidoğan ve bebeğe bakım veren ve kadın, aile ve toplum için özellikle doğum öncesi eğitim, ebeveynliğe hazırlık, cinsellik ve üreme sağlığı, kadın sağlığı ve çocuk bakımı konularında yaşam boyu sağlık danışmanı ve eğitimcisi olarak görev yapan sağlık çalışanıdır*”. Bu tanım; koruyucu önlemler, normal doğumun desteklenmesi, anne ve çocukta risklerin taranması, belirlenmesi ve önlenmesi, tıbbi bakım ya da diğer uygun yardıma erişimin sağlanması, acil durumlarda müdahaleyi de kapsar. Ebelik tanımı üreme sürecinde biyolojik, psikolojik, sosyal ve kültürel koşulların en üst seviyeye çıkarılması, fizyolojinin korunması, gereksiz müdahalelerden kaçınılması, komplikasyonların önlenmesi, zamanında tespiti ve doğru yönetimine odaklanmaktadır. Ayrıca ebeler gebelik, doğum ve doğum sonu dönemde riskli anne ve bebeğin bakımında yer almaktadır. Ebeler, kamu, üniversite ve özel hastanelerin ebelik mesleği ile ilgili tüm birimlerinde ve temel sağlık hizmetlerinin (aile sağlığı merkezleri, toplum sağlığı merkezi, sağlık evi vb) yürütüldüğü kurumlarda görev yapabilmektedir.

Ebenin Görev, Yetki ve Sorumlulukları

Ebelik mesleğinin icrasında temel yasal düzenleme, 1928 tarihli 1219 sayılı “*Tababet ve Şuabatı Sanatlarının Tarzı İcrasına Dair Kanun*” olup, bu Kanunun 3. Fası ve 47.-57 maddeleri ebelik mesleği ile ilgilidir. Buna göre;

- Ebeler doğumda yetki sahibidir, normal doğumu ve gerektiğinde makat doğumu kendi sorumluluğunda yaptırabilir.
- Ebelerin doğumda alet kullanmaları ve reçete yazmaları yasaktır.
- Ebeler riskli durumları tespit etmek ve hekime haber vermek zorundadır.

Ebelik mesleğinin görev yetki ve sorumluluklarına dair en güncel yasal düzenleme; 22.05.2014 tarih ve 29007 sayılı “*Sağlık Meslek Mensupları ile Sağlık Hizmetlerinde Çalışan Diğer Meslek Mensuplarının İş ve Görev Tanımlarına Dair Yönetmelik*” hükümleridir. Buna göre, ebelerin görev yetki ve sorumlulukları şunlardır:

- Cinsel sağlık ve üreme sağlığı hizmetlerinde; gebelik öncesi dönemde gebeliğe hazırlık eğitimi ile anne-babalığa ve doğuma hazırlık programlarının hazırlanmasını ve yürütülmesini sağlar. Doğurganlık sınırları içerisindeki kadınların üreme sağlığı konusunda izlemi yapar.
- Gebelik tanısını koyar, normal gebe izlemi ve gerekli muayenelerini yapar, riskli durumları erken dönemde belirler, gerekli önlemleri alarak sevk eder.
- Doğum sürecini yönetir; travay sırasında anne ve bebeğin sağlığını izler, normal doğumları ve tabibin olmadığı hallerde acil makat doğumları yaptırır, gerektiğinde epizyotomi uygular. Doğum sürecinde normalden sapmaları belirler, acil durum tedbirlerini alır ve tabibe haber verir, tabibin direktifleri doğrultusunda acil müdahalede bulunur.
- Doğum sonrası dönemde; yenidoğanın ilk bakım ve muayenesini yapar, gerektiğinde acil resüsitasyon gerçekleştirir, anneye emzirme eğitimi verir, annenin bakım ve izlemi yapar, normalden sapmaları tespit ederek sevk eder.
- Acil obstetrik durumlarda Bakanlıkça düzenlenen protokoller doğrultusunda tanımlanan ilaçları uygular.
- Gebelik, doğum ve doğum sonrası dönemde anne ve bebek sağlığını korumak ve geliştirmek için gerekli eğitim ve danışmanlık hizmeti verir.
- Aile planlaması hizmetlerinde, kadın ve yenidoğana ait tarama programlarında görev alır.
- 0-6 yaş çocuk bakım ve gelişimini izler, özellikle gebe ve 0-6 yaş çocuk aşıları olmak üzere bulaşıcı hastalıkların kontrol programlarında ve bağışıklama hizmetlerinde görev alır.

Ayrıca Yüksek Öğretim Kurulu (YÖK) başkanlığı tarafından, 02.02.2008 tarih ve 26775 sayı ile Resmi Gazete’de yayınlanarak yürürlüğe giren 26775 sayılı “*Doktorluk, Hemşirelik, Ebelik, Diş Hekimliği, Veterinerlik, Eczacılık ve Mimarlık Eğitim Programlarının Asgari Eğitim Koşullarının Belirlenmesine Dair Yönetmeliğin*” 5. Maddesi ebelik eğitimini düzenlemektedir. Yönetmelikte ebelik programlarının tam gün esasına dayalı en az 4 yıl süreli teorik ve pratik eğitimden oluşacağı, eğitim sonunda mezun olan ebelerin;

a) Özellikle kadın hastalıkları ve doğum olmak üzere, ebelik faaliyetlerinin dayandığı bilimler hakkında yeterli bilgiye sahip olmaları,

- b) Meslek etiği ve meslekle ilgili yasal mevzuat hakkında yeterli bilgiye sahip olmaları,
- c) Yeni doğan ve kadın doğum alanında, biyolojik fonksiyonlar, anatomi ve fizyoloji konularında detaylı bilgiye sahip olmaları ve sağlık ile fiziksel ve sosyal çevre arasındaki ilişkiyi ve sağlıklı bireyin davranışını yeterli düzeyde anlayabilmeleri,
- ç) Ebelik ve kadın doğum konularında nitelikli personelin denetimi ve gözetiminde onaylanmış kurumlarda yeterli bir klinik deneyiminden geçmiş olmaları,
- d) Sağlık personelinin eğitimi ve bu personelle çalışabilme deneyimini yeterli düzeyde anlayabilmeleri gerektiği belirtilmektedir.

Ayrıca ilgili yönetmelikte, mezuniyet kriterleri de tanımlanmış durumda olup, **Ek 1**'de sunulmuştur.

21. Yüzyılda Ebelin Özellikleri

- Ebelik alanına ilişkin geniş bir bilgi tabanı, beceri ve öngörüye sahiptir.
- Temel ebelik uygulamalarını otonom bir şekilde gerçekleştirir.
- Özerk bir uygulayıcı olarak mesleki karar ve eylemlerinden doğan sorumluluklarının farkındadır.
- Kadın, yenidoğan ve aile üyelerine kültürel farklılıklara duyarlı, kanıt temelli, bireyselleştirilmiş ve bütüncül bakım sağlar.
- Kadınlarla karşılıklı güvene dayalı bir ilişki içinde iş birliği yapar, kadının bakımına katılma ve karar verme özerkliğine saygı duyar.
- Gebelik, doğum ve doğum sonu dönemlerde doğal fizyolojinin sürdürülmesi ve korunmasına odaklıdır ve bunun savunuculuğunu yapar.
- Sağlığın bireysel, sosyal ve çevresel belirleyicilerinin farkındadır, uygulamalarında sağlığın korunması ve geliştirilmesine öncelik verir.
- Mesleki uygulamaları sırasında karşılaştığı riskleri zamanında belirler ve uygun yönlendirme ve/veya girişimleri yapar.
- Alanı ile ilgili konularda sağlık eğitimcisi ve danışmanı olduğunun farkındadır.
- Alanını ilgilendiren konulara ve mesleğine ilişkin olumlu tutumlara sahiptir.
- Mesleki uygulamalara çok disiplinli bir bakışla yaklaşır, bu doğrultuda kendi disiplini içerisinde ya da disiplinler arası süreçlerde etkili iş birliği ve uyum süreçleri geliştirir.
- Mesleğini profesyonellik anlayışı içerisinde sürdürür, güçlü bir sorumluluk duygusuyla sürekli olarak mesleki yetkinliklerini artırır.
- Etik duyarlılıkları gelişmiştir. Bu duyarlılıklarla mesleğinin itibarını arttırmaya gayret eder.
- Toplumsal, çevresel ve ekolojik duyarlılıklara sahiptir. Bunlarla yaşadığı topluma ve dünyaya katkı sağlar.
- Cinsel sorunlar, cinsiyet temelli şiddet, çocuk ihmal ve istismarı konularına duyarlıdır ve önlenmesine yönelik çalışmalarda görev alır.
- Yaşam boyu öğrenmenin önemine inanır, sürekli biçimde yeni öğrenme kaynaklarına erişir ve onlardan faydalanır.

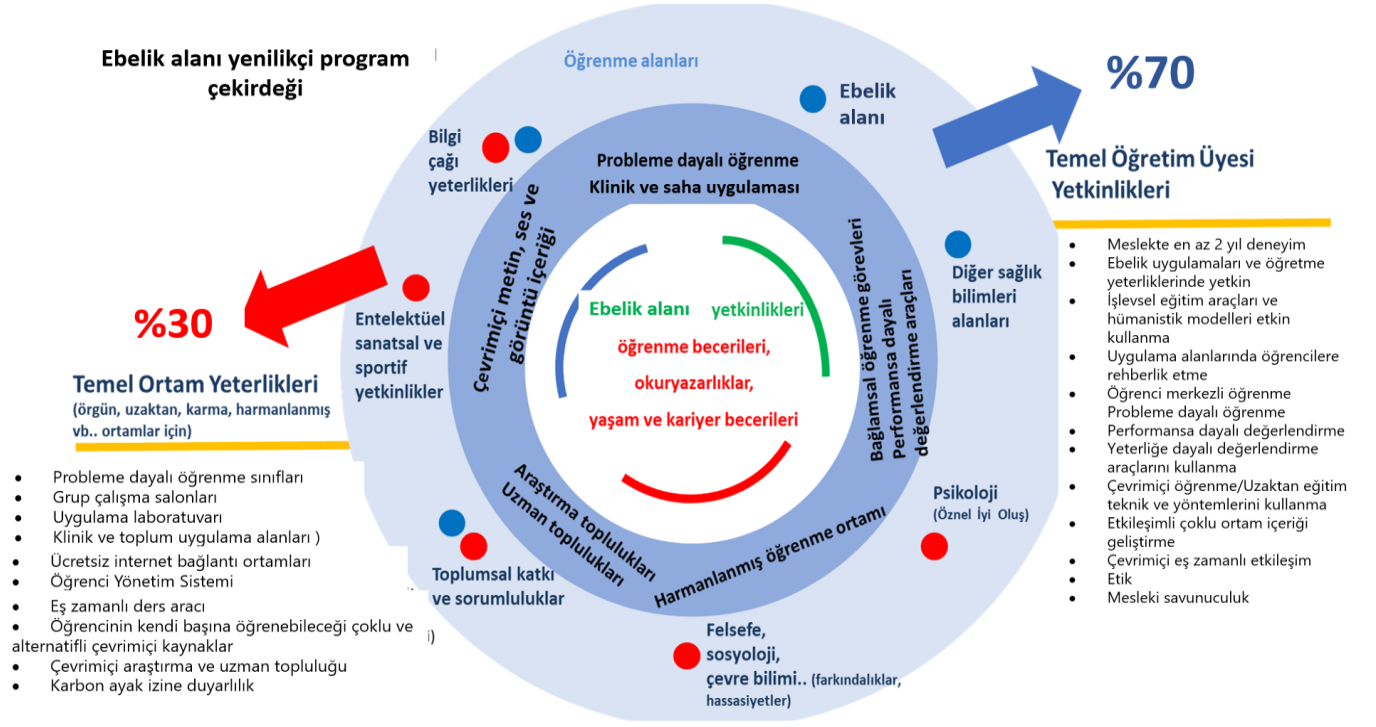
- Etkin bilgi okuryazarlığı becerileri gösterir. Dijital araçları ve sosyal medyayı kişisel ve mesleki gelişim amacıyla, insan haklarına saygı ve etik değerler çerçevesinde kullanır.
- Mesleki olaylarda, özellikle klinik vakalar karşısında eleştirel düşünmeyi ve yansıtıcı akıl yürütmeyi kapsayan etkili problem çözme süreçleri yürütür.
- Kadınlar ve aileleri, bakım verdiği bireyler, meslektaşlar, çalışma arkadaşları ve sosyal çevresiyle etkili iletişim süreçlerini yürütür.
- Yenilikçidir.
- Olaylar/durumlar karşısında yaratıcı çözümler geliştirebilir, girişimcilik sorumluluğu alabilir.
- Sağlık ile ilgili konularda meydana gelen değişimleri hassas biçimde izler, uyum geliştirir, esnek düşünerek bilgi ve uygulamalarını geliştirir.
- Mesleki performansını ve zamanını, etkin ve verimli biçimde yönetir.
- Sanatsal ya da entelektüel ilgileri vardır. Böylece yaşam enerjisi ve öznel iyi oluşunu yüksek düzeyde tutar.
- İnsan, kadın, gebe, fetüs, yenidoğan ve çocuk haklarının savunucusudur, hak ihlallerinin sağlık üzerindeki etkileri hakkında toplumda farkındalık oluşturur.

EBELİK ALANI UÇEP-2025'İN YAPISI

EBE-UÇEP-2025 Ebelik lisans eğitim programını düzenlerken program yeterliliklerini dört katman altında incelemiştir.

- *Birinci katmanda* yer alan çekirdek beceriler; öğrenme becerileri, okuryazarlık becerileri, yaşam ve kariyer becerilerini kapsayan yenilikçi beceriler ile temel alan becerileri olmak üzere iki grupta açıklanmıştır. Yenilikçi beceriler 21. yüzyıl becerileri de dahil olmak üzere Ebelik mezununun mesleğini uygularken çalışacağı iş ortamına uyum sağlaması ve bu ortamın gelişimine katkıda bulunması için sahip olması gereken yetkinlikleri tanımlamaktadır. Temel alan becerileri ise Ebelik mezununun gerçekleştirebileceği asgari görev ve sorumlulukları kapsayan mesleki yetkinlikleri göstermektedir.
- *İkinci katmanda* Ebelik alanı için öngörülen temel yenilikçi öğretim yöntemleri ve ortam bileşenleri sunulmaktadır
- *Üçüncü katmanda* Ebelik alanı için öngörülen öğrenme alanı ağırlıkları yer almaktadır.
- *Dördüncü katmanda* ise Ebelik eğitimi için öngörülen temel ortam ve öğretici yetkinlikleri verilmiştir.

Şekil 1'de Ebelik eğitim alanı için belirlenen çekirdek beceriler, temel öğretim yöntemleri, materyal türleri, değerlendirme araçları, öğrenme kaynak ve toplulukları, disiplin örüntüsü ve ortam/öğretici yeterlilikleri özetlenmiştir.

Şekil 1. Ebelik Alanı UÇEP-2025'in Yapısı

EBELİK ALANI ÇEKİRDEK BECERİLERİ

Ebelik Alanı için beceriler Tablo 1'de öğrenme becerileri, okuryazarlıklar, yaşam/kariyer becerileri ve mesleki alan becerileri olmak üzere 4 ayrı başlık altında sınıflanmaktadır. Bu çerçeve doğası gereği yaşam boyu öğrenmeyi kapsadığından, ayrı bir yaşam boyu öğrenme becerisine yer verilmemiştir.

Tablo 1: Ebelik Alanı Yenilikçi Çekirdek Becerileri

Öğrenme becerileri	Okuryazarlık becerileri	Yaşam ve kariyer becerileri	Mesleki alan becerileri
İş birliği (İş birliği, takım uyumu, çok boyutlu düşünme)	Bilgi okuryazarlığı (Bilgi okuryazarlığı, medya okuryazarlığı, teknoloji okuryazarlığı)	Profesyonellik (Profesyonelliği sürdürme, etik, toplumsal duyarlılık)	Temel bakım
Yaratıcılık (Yaratıcılık)		Esneklik ve Uyum (Belirsizlikle başa çıkma, esneklik,	Gebelik öncesi ve gebelik

		uyum)	
Problem çözme (Problem çözme, eleştirel düşünme, yansıtıcı düşünme)		Yenilikçilik (Yenilikçilik, girişimcilik)	Doğum ve doğum sonu
İletişim (İletişim)		Öz yönetim (Zaman yönetimi, performans yönetimi)	Yenidoğan
		Öznel iyi oluş (Öznel iyi oluş)	Kadın Sağlığı

Öğrenme Becerileri

Öğrenme becerileri alanı, temel olarak, bir ebinin mezun olduktan sonra çalışacağı iş ortamına uyum sağlaması ve bu ortamın gelişimine katkıda bulunması için sahip olması gereken yetkinlikleri tanımlamaktadır. Ebelik Alanı için bu kategoride iş birliği, yaratıcılık, problem çözme ve iletişim olarak dört beceri grubu yer almaktadır.

İş Birliği Becerileri

İş birliği becerileri bir ebinin mesleğinin gereği olarak sahip olması gereken disiplin içi ve disiplinler arası iş birliği ve bakış açısı geliştirme yetkinliklerini kapsamaktadır. Bu becerilere ilişkin anahtar öğrenme kazanımları şu biçimde listelenebilir:

- Alanının gerektirdiği farklı uzmanlık çeşitliliği içerisinde ekip üyesi olarak görev alır.
- Disiplinler arası/çok disiplinli ekiplerde uyum içerisinde çalışır.
- Gerektiğinde ekip oluşturur ve yönetir.
- Proje yönetim süreçlerinin farkındadır. Gerektiğinde disiplinler arası projelerde yer alır.
- Alanın sorunlarına yönelik çok yönlü bir bakış açısına sahiptir ve çözümler geliştirir.
- Meslektaşlarıyla etkin iş birliği yapar.
- Mesleki vakaları ve sorunları çok disiplinli bir bakışla, farklı etken ve etkileri bir arada gözeterek inceler.
- Uygulamaları sırasında ebelik hizmetleri dışında kalan ve başka alanlardan uzmanlık gerektiren durumları zamanında tespit eder.
- Gerektiğinde meslektaşları da dahil olmak üzere diğer sağlık çalışanlarının uzmanlığına başvurur ve destek alır.
- Sevk yapıldığında diğer bakım sağlayıcılara sözlü ve yazılı bilgi verir ve yönlendirme yapar.
- Uygulamalarını kadınlarla iş birliği halinde yapmanın ebelik mesleğinin gelişimi için önemini farkındadır.
- Kadınlarla karşılıklı güvene dayalı bir ilişki kurarak etkin iş birliği yapar.
- Kadınları güçlendirme çalışmalarında yer alır.

- Gerektiğinde sivil toplum kuruluşları ile iş birliği yaparak kadın, aile ve toplum sağlığının gelişimini destekler.

Yaratıcılık

Yaratıcılık becerileri bir ebenin mesleki durumlara yaklaşırken sahip olması gereken detaylı (etrafı düşünme) düşünme, farklı disiplinlerle bağlantı kurma ve böylece yaratıcı alternatifler geliştirme yetkinliklerini kapsamaktadır. Bu becerilere ilişkin temel kazanımlar şu biçimdedir:

- Alanı ile yaşam olayları arasında bağlantılar kurar.
- Alanı ile ilgili durumlarda yaratıcı düşünme yollarını kullanır.
- Yaratıcı çözümler için iş birliği süreçleri geliştirir.
- Farklılıklara saygı duyar ve yaratıcı çalışmalar yapmak için fırsata dönüştürür.
- Mesleki uygulamalarında estetik bakış açısıyla yaratıcı çözümler geliştirir.

Problem Çözme

Problem çözme becerileri bir ebenin mesleki vaka ya da problemler, özellikle klinik problemler üzerine çözüm/yöntem üretirken, bu çözüm/yöntemi uygularken ve iyileştirirken kullanması gereken akıl yürütme yetkinliklerini kapsamaktadır. Bu doğrultuda problem çözme, eleştirel düşünme ve yansıtıcı düşünme (yansıtıcı akıl yürütme) yetilerini geliştirmeye odaklanmaktadır. Bu becerilere ilişkin temel kazanımlar şu biçimdedir:

- Alanıyla ilgili ortaya çıkan karmaşık problemleri belirleyerek, neden ve süreçlerini (etkilerini) muhakeme eder.
- Problemin çözümüne yönelik olarak (kanıta dayalı) çözüm stratejileri (hipotezler) geliştirir ve uygunluk derecesine göre sıralar
- Strateji/yöntemleri (hipotezleri) uygular ve belirlediği göstergeler üzerinden izler.
- Elde edilen sonuçlar, uygulama başarısı, ortam, uygulayıcı özellikleri gibi değişkenleri dikkate alarak derinlemesine akıl yürütme süreçleri yürütür ve strateji/yöntemini iyileştirir.
- Baskı yaratan/stresli ortamlarda, olağanüstü ve afet durumlarında karar verme ve problem çözme becerisini etkili kullanır.
- Alanıyla ilgili problemlerin çözümünde protokoller, rehberler ve global önerileri dikkate alır.
- Kanıtlara ulaşma yollarını bilir, mesleki uygulama ve kararlarında kullanır.
- Mesleki karar alma süreçlerinde kadın/aile merkezli, kanıt temelli ve bireyselleştirilmiş bakım yaklaşımını kullanır.

İletişim

İletişim becerileri bir ebenin mesleğinin temel bir özelliği olarak sahip olması gereken yüz yüze ve çevrimiçi sosyal etkileşim becerilerini tanımlamaktadır. Kendini iyi ifade etmenin yanı sıra, etkin dinleme, tartışma ve empati yetkinliklerini kapsamaktadır. Bu doğrultuda ortaya çıkan temel kazanımlar şu biçimdedir:

- Çevrimiçi ve yüz yüze ortamlarda etkili iletişim yollarını bilir ve kullanır.
- İletişim kurduğu çevreleri tanır.
- Etkili iletişim süreçlerini düzenler.
- Kendini en doğru şekilde ve etkili biçimde ifade eder.
- Muhatabını etkin bir şekilde dinler ve empati yapar.

- Tartışma (müzakere) ilke ve yöntemlerini uygular.
- İletişimde dürüstlük ve güvenirliliğe ilişkin olumlu tutumlara sahiptir.
- Kadınlar ve aileleriyle karşılıklı güvene dayalı bir ilişki kurar ve sürdürür.
- Terapötik iletişimde kullanılan temel teknikleri uygular.
- Riskli gebelikler, anomalili bebek varlığı, anne ve/veya bebeğin kaybı gibi yas ve kriz yaratan durumlarda etkili iletişim kurar ve gerektiğinde yönlendirme yapar.
- Uygulamaları sırasında sade, açık ve anlaşılır bir dil kullanır.
- İletişimde kültürel farklılıkları dikkate alır.
- Acil müdahale gereken durumlarda ya da baskı yaratan stresli ortamlarda etkili iletişimi sürdürür.

Okuryazarlık Becerileri

Okuryazarlık becerileri alanı, en yalın biçimiyle, bir ebenin gerek öğrencilik gerekse yaşam boyu öğrenme süreçlerinde güvenilir bilgi kaynakları ve doğruları güvenilmez ve yanlış olanlardan ayırması, bilgi kaynaklarının arkasındaki yayın kuruluşları ve teknolojiyi ayırt edebilmesi ve bu bakışla en doğru ve güvenilir bilgiye erişip yararlanması için sahip olması gereken yetkinlikleri tanımlamaktadır. Ebelik alanı için bu kategoride bilgi okuryazarlığı beceri grubu yer almaktadır.

Bilgi Okuryazarlığı

Bilgi okuryazarlığı becerileri bir ebenin güncel mesleki teknolojilerden yararlanırken ve ayrıca çevrimiçi bilgileri kullanma, bilgi üretme ve çevrimiçi öğrenme süreçlerine dahil olurken sahip olması gereken yetkinlikleri kapsamaktadır. Bu kapsamda mesleki teknolojileri kullanma, doğru ve güvenilir bilgi kaynaklarından uygun biçimde yararlanma, çevrimiçi bilgi üretme ve yayma, sosyal ağlarda mesleki varlık gösterme, çevrimiçi öğrenme ve tüm bu amaçlarla bilişim teknolojilerinden etkin yararlanmayı kapsamaktadır. Bu becerilere ilişkin temel kazanımlar şu biçimdedir:

- Mesleki gereksinimler doğrultusunda güncel teknolojileri etkin biçimde kullanır.
- Çevrimiçi bilgiye erişim yollarını ve bunların doğruluk ve güvenirlilik düzeylerini bilir.
- Bilgi kaynakları içerisinden amaca uygun, güncel ve güvenilir olanları seçer.
- Ulaştığı bilgiyi eleştirel bakışla değerlendirir.
- Alanıyla ilgili nitelikli özgün bilgi üretir ve ürettiği bilgiyi etkili biçimde paylaşır.
- Alanıyla ilgili sosyal medya içeriğini izler.
- Çevrimiçi öğrenme/uzaktan eğitim ortamlarını kullanır.
- Bilgiye erişim, kullanım, üretim ve yayılmasına yönelik etik ve yasal konularda temel bir anlayışa sahiptir.

Yaşam ve Kariyer Becerileri

Yaşam ve kariyer becerileri, basitçe, bir ebenin profesyonel yaşamını başarılı, itibarlı ve sürdürülebilir biçimde devam ettirmesi için sahip olması gereken yetkinliklere odaklanmakta, bu amaçla birtakım mesleki ve günlük yaşam becerisine temas etmektedir. Ebelik alanı için bu kategoride profesyonellik, esneklik ve uyum, yenilikçilik, öz yönetim ve öznel iyi oluş beceri grupları yer almaktadır.

Profesyonellik

Profesyonellik becerileri bir ebenin mesleğini uygularken, bir yandan kendini geliştirip diğer yandan ebeliğin itibarını koruma ve güçlendirmesine ilişkin yetkinlikleri kapsamaktadır. Bu doğrultuda mesleki uygulamalarda sorumluluklar, profesyonelliği sürdürme ve etik hassasiyete odaklanmaktadır. Bu becerilere ilişkin temel kazanımlar şu biçimdedir:

- Ebelik uygulamalarını otonom bir şekilde gerçekleştirir.
- Mesleki yükümlülüklerin doğru biçimde yerine getirilmesi ve mesleğin itibarının korunması konusunda sorumluluk hisseder.
- Özerk bir uygulayıcı olarak mesleki karar ve eylemlerinin sorumluluğunu alır.
- En iyi bakımı sağlama sorumluluğuyla kadının kendi kararlarını verme özerkliği arasında denge kurar.
- Kadınların bakımları konusunda bireysel seçimler yapmasını kolaylaştırır.
- Gebelik, doğum ve doğum sonu dönemlerde doğal fizyolojinin sürdürülmesi ve korunmasına odaklıdır ve bunun savunuculuğunu yapar.
- Sağlığın bireysel, sosyal ve çevresel belirleyicilerinin farkındadır ve uygulamalarında sağlığın korunması ve geliştirilmesine öncelik verir.
- Mesleğine ilişkin yasal düzenlemeleri, mevzuatı ve etik ilkeleri hassas biçimde uygular.
- Meslek etiğinin önemine inanır, bu konuda diğer meslektaşlarını da yönlendirir.
- Mesleki faaliyetlerini sürekli bir öz-değerlendirme mantığı içerisinde sürdürür.
- Akran ve dış değerlendirme süreçlerine ilişkin olumlu tutumlara sahiptir. Ortaya çıkan önerileri yapıcı bir bakış açısı ile değerlendirerek gerekli görürse uygular
- Özdeğerlendirme, akran değerlendirmesi ve kalite iyileştirme faaliyetlerine katılır.
- Ebelik mesleğinin imajını korur ve savunuculuğunu yapar
- Örgütlenmenin mesleğin gelişimi ve güçlenmesi için önemini farkındadır.
- Ulusal ve uluslararası ebelik örgütlerini tanır.
- Mesleki örgütlere üye olur ve çalışmalarda görev alır.
- Ebelik ile ilgili güncel gelişmeleri izler ve uyum sağlar.
- Yaşam boyu öğrenmeye ilişkin olumlu tutumlara sahiptir.
- Alan yetkinlikleri üzerinden topluma katkı sağlama farkındalığına sahiptir.
- Alanı ile ilgili konularda toplumsal katkı faaliyetlerine katılır.
- Yaşadığı çevreyi ve dünyayı korumaya ve katkı sağlama yönelik farkındalıkları gelişmiştir.
- Cinsel sorunlar, cinsiyet temelli şiddet, çocuk ihmal ve istismarı konularına duyarlıdır ve önlenmesine yönelik çalışmalarda görev alır.
- Mesleki ikilemlerde, evrensel/mesleki etik kodlar ve uluslararası ebelik felsefesi doğrultusunda karar verir.
- Ebelik eğitiminde öğrencilere rol model ve mentor olarak katılır ve bu yönüyle mesleğin gelişimini destekler.
- Ebelik bakımını yönetir.
- Ebeler, ebelik öğrencileri ve kadınlar için gerektiğinde liderlik yapar.

Esneklik ve Uyum

Esneklik ve uyum becerileri bir ebenin mesleğini çevresel belirsizlikler ve değişimlere uyum sağlayarak devam ettirmesine (sürdürülebilir bir kariyere) yönelik yetkinlikleri içermektedir. Bu doğrultuda esnek düşünme ve çevresel değişime uyum sağlamaya odaklanmaktadır. Bu becerilere ilişkin temel kazanımlar şu biçimdedir:

- Alan ekosistemini, belirleyici etkileri olan bileşenleri ile (alanı, diğer sağlık alanları, ilgili sosyal çevreler, teknoloji vb.) tanır.
- Alanıyla ilgili değişimlere ilişkin öngörü geliştirir ve bu değişimleri farklı çevreler, basılı ve çevrimiçi kaynaklar üzerinden etkin biçimde izler.
- Kadın, aile ve toplum için alanı ile ilgili konularda değişim ajanı olduğunun farkındadır
- Alanı ile ilgili değişim ajanı olur, değişimi başlatır ve sürdürür.
- Kadının kendi kararlarını verme özerkliğini koruyarak, bireyselleştirilmiş ve kültürel farklılıklara duyarlı hizmet sunar
- Alanıyla ilgili tamamlayıcı ve bütünleyici tedavi yollarını araştırır ve eleştirel biçimde inceler.
- Uygun tamamlayıcı tedavi yollarını yetki sınırları çerçevesinde uygular ve uygulama sonuçlarını değerlendirir.
- Belirsiz ve baskı yaratan ortamlarda mesleğini icra etmeye ilişkin strateji ve yaklaşımları bilir.
- Karmaşık, önceliklerin değiştiği ortamlarda ve baskı altında etkin biçimde çalışır.

Yenilikçilik

Yenilikçilik becerileri bir ebenin mesleğinde güncel kalabilmesi ve böylece ulusal ve küresel ebelik topluluğunun güncelliğine katkı sağlayabilmesi için sahip olması gereken yetkinlikleri tanımlamaktadır. Bu kapsamda yenilikçilik ve girişimcilik özelliklerine odaklanmaktadır. Bu becerilere ilişkin temel kazanımlar şu biçimdedir:

- Günlük ve iş yaşamında yeniliklere uyum sağlamanın önemine inanır.
- Yeni ve farklı fikirlere açıktır.
- Farklı alanlardaki yenilikleri alanına transfer eder.
- Sağlık çevrelerini analiz eder ve fırsat-tehditleri belirler.
- Proje geliştirme ve başvuru süreçlerinin farkındadır.
- Alanı ile ilgili yönetsel ve organizasyonel süreçlerin işleyişini bilir, gerektiğinde sorumluluk alır
- Alanıyla ilgili yaratıcı ve yenilikçi fikirler doğrultusunda girişimlerde bulunur.

Öz-Yönetim

Öz-yönetim becerileri bir ebenin mesleğini yürütürken zamanını ve enerjisini dengeli ve verimli biçimde kullanabilmesi için sahip olması gereken yetkinlikleri tanımlamaktadır. Bu kapsamda zaman ve performans yönetimine odaklanmaktadır. Bu becerilere ilişkin temel kazanımlar şu biçimdedir:

- Zaman yönetimi stratejilerini etkin biçimde uygular.
- Mesleki kariyerini doğru ve ulaşılabilir hedefler doğrultusunda planlar ve yönetir.
- Var olan kaynakları etkin ve verimli bir biçimde kullanır.
- Olağanüstü durumlar, belirsizlik ve değişim söz konusu olduğunda kendini yönetir.

Öznel İyi Oluş

Öznel iyi oluş becerileri bir ebenin mesleğini yürütürken fizyolojik, psikolojik ve sosyal iyi oluşunu koruması böylece hem kişisel motivasyonu ve yaratıcılığına hem de çalıştığı birimin/ekibin motivasyon ve yaratıcılığına olumlu katkı sağlaması için sahip olması gereken yetkinlikleri

tanımlamaktadır. Bu kapsamda mesleğini sevmeye, ayrıca çeşitli düşünce, sanat ve spor alanlarına ilişkin ilgileri kapsamaktadır. Bu becerilere ilişkin temel kazanımlar şu biçimdedir:

- Özbakım ve kendini geliştirme sorumluluğunu alır
- Kendisini ve mesleğini değerli bulur.
- Mesleki bağlılığı yüksektir
- Farklı ilgi alanlarına sahip olmanın, bireysel sağlık ve zindeliği korumak için önemine inanır.
- Alanı dışında ilgilenmekten mutlu olduğu sanat, spor ya da bilim dalları vardır.
- İş yaşamı, günlük yaşam, kişisel gelişim ve boş zamanı arasındaki dengeyi korur.

Mesleki Alan Becerileri

Mesleki alan becerileri, bir ebenin profesyonel yaşamında özerk bir uygulayıcı olarak sahip olması gereken mesleki tanım, yasal yetki ve sorumlulukları kapsamında sahip olması gereken yetkinliklere odaklanmaktadır.

Bu kategoride temel bakım, gebelik öncesi ve gebelik, doğum ve doğum sonu, yenidoğan ve kadın sağlığı beceri grupları yer almaktadır. Temel ebelik uygulamaları ve öğrenme düzeyleri listesi **Ek 2**'de verilmiştir.

Temel Bakım

Temel bakım becerileri bir ebenin mesleki uygulamalarında kullanacağı genel bakım becerileri ve koruyucu sağlık hizmetlerine yönelik becerileri kapsamaktadır. Bu becerilere ilişkin temel kazanımlar şu biçimdedir:

- Kadının/gebenin temel bakım ihtiyaçlarını belirleyerek birimlere kabulünü ve uyumunu sağlar.
- Kapsamlı bir anamnez alarak sistemlere yönelik bakım gereksinimlerini değerlendirir.
- Kadının/gebenin bakım gereksinimlerine ilişkin verileri toplar ve tanılar, belirlediği sorunlara uygun girişimleri planlar, uygular ve sonuçlarını değerlendirir.
- Kadının/gebenin yaşam bulgularını değerlendirir ve izler.
- Bireysel hijyen ve rahatının sağlanmasında gerekli bakım becerilerini (ağız bakımı, baş ve vücut banyosu, el ayak bakımı, perine bakımı) uygular.
- Uygulamalar sırasında asepsi, antisepsi ve sterilizasyon tekniklerini kullanır.
- Enteral, parenteral ve topikal yolla uygulanan ilaçları hazırlar ve uygular.
- Periferik intravenöz kateter uygular ve sonlandırır.
- Kan ve kan ürünlerini uygular ve takibini yapar.
- Laboratuvar testleri için numune alır (kan, idrar, gaita gibi) ve sonuçlarını değerlendirir.
- Kadının/gebenin sıvı dengesi takibini yapar.
- Sıcak ve soğuk (ıslak, kuru ve lokal yaş sıcak, oturma banyosu, kuru ve yaş soğuk) uygulama yapar.
- Kadının/gebenin solunum sistemini ve hava yolu açıklığını değerlendirir.
- Gereksinim halinde solunum sistemi uygulamalarını (oksijen uygulama, derin solunum ve öksürme egzersizi, yardımcı solunum cihazlarının kullanımı, postural drenaj, nebülizasyon) yapar.
- Nazogastrik/oragastrik sonda uygular ve sonlandırır.
- Üriner katater uygular ve sonlandırır.

- Düşük ve yüksek volümlü lavman uygular.
- Jinekolojik/obstetrik operasyonlar ve küçük cerrahi işlemlerde preoperatif ve postoperatif hazırlığı yapar, bakım verir.
- Bakım kayıtlarını tutar ve bakımıyla ilgili sözlü bilgilerin ve yazılı kayıtların gizliliğini korur.
- Kadının/gebenin mobilizasyonu sağlar ve pozisyon verir.
- Gereksinime yönelik sağlık eğitimi ve danışmanlığı yapar.
- Risk faktörlerini ve riskli davranışları değerlendirir.
- Acil müdahale ihtiyacını belirler ve acil durumlarda yaşam kurtarıcı-koruyucu müdahaleleri uygular.
- Kadının/gebe ve yenidoğanda resüsitasyon ve canlandırma müdahalelerini uygular.
- Sağlığı korumaya ve geliştirmeye yönelik evrensel önerileri uygular.

Gebelik Öncesi ve Gebelik Dönemi

Gebelik öncesi ve gebelik becerileri bir ebenin mesleğini uygularken planlı gebelikler, olumlu ebeveynlik ve sağlıklı bir aile yaşamını desteklemek, yüksek kalitede ve kültürel açıdan duyarlı, gebelik öncesi ve gebelik döneminde kadın ve fetüsün sağlığının değerlendirilmesi, sağlık ve esenliğin geliştirilmesi, gebelik sırasındaki komplikasyonların tespiti sağlamaya yönelik sahip olması gereken yetkinlikleri tanımlamaktadır. Bu kapsamda gebelik öncesi ve gebelik dönemi bakıma odaklanmaktadır. Bu becerilere ilişkin temel kazanımlar şu biçimdedir:

- Gebelik planlayan çiftlere bakım verir, izlem ve danışmanlık yapar.
- Gebelik planlayan çiftlerde olası gebelik için sağlığı ve riskleri değerlendirir ve sorun varlığında yönlendirme yapar.
- Sağlıklı bir gebelik için olumlu yaşam davranışlarını teşvik eder.
- İsteğe bağlı ya da kendiliğinden düşük yapan kadınlara gereksinim duyulan bilgi, bakım ve desteği sağlar.
- Gebeliği tanırlar.
- Kapsamlı bir anamnez alarak gebenin baştan ayağa fizik muayenesi yapar.
- Gebelikte fetüsün iyilik halini uygun yöntemlerle değerlendirir.
- Elektronik fetal monitörizasyon uygular ve sonuçlarını değerlendirir.
- Ulusal protokoller doğrultusunda düşük riskli gebelerin izlemi yapar.
- Gebelikte riskli durumları ve normalden sapmaları erken dönemde belirler, gerekli önlemleri alarak sevk eder.
- Gebelikte sık görülen yakınmaları azaltmak/hafifletmek için güvenli ve ulaşılabilir ilaç dışı yöntemleri kullanır.
- Gebenin yeterli ve dengeli beslenmesini destekler.
- Gebelikte olumlu sağlık davranışlarını desteklemek için gebenin gereksinimlerine uygun (yakınmalar, hijyen, cinsellik, seyahat, çalışma yaşamı vb) sağlık eğitimi verir ve danışmanlık yapar.
- Gebe ve ailesini doğuma ve ebeveynliğe hazırlar ve rehberlik eder, bu konudaki eğitim programlarını yürütür.
- Gebelerin psikososyal durumunu değerlendirir ve gerektiğinde yönlendirme yapar.
- Riskli gebelerin bakım, tedavi ve izleminde görev alır.
- Anne ve bebek ölümünün doğrudan ve dolaylı nedenlerini bilir ve bunları önleme stratejilerini uygular.

Doğum ve Doğum Sonu

Doğum ve doğum sonu beceriler, bir ebenin yüksek kalitede ve kültürel farklılıklara duyarlı, kanıt temelli ve bireyselleştirilmiş doğum ve doğum sonu dönem bakımı vermesini, düşük riskli gebelerde doğumu kendi sorumluluğunda yaptırmasını, riskli gebelerin bakım ve izlemine katılmasını, doğum ve doğum sonu dönemde riskli durum ve komplikasyonların belirlenmesini ve yetki sınırları çerçevesinde uygun girişimleri yapmasını sağlamak için gereken yetkinlikleri tanımlamaktadır. Bu becerilere ilişkin temel kazanımlar şu biçimdedir:

- Kadınların saygılı doğum bakımı almasını ve olumlu bir doğum deneyimi yaşamasını sağlamak için sorumluluk alır.
- Doğumun başlama belirtilerini tanır ve doğumhaneye kabul için uygun gebeleri belirler.
- Doğumun evrelerine göre gebenin bakımı ve izlemine yapar.
- İntrauterin fetal durum ve travayın ilerleyişini uygun klinik ve teknik yöntemlerle izler.
- Düşük riskli gebelerde doğumu kendi sorumluluğunda yaptırır.
- Riskli gebelerin doğumlarında bakım, tedavi ve izlemde görev alır, gebeyi ve doğum ekibini destekler.
- Acil durumlarda ve hekimin olmadığı hallerde makat doğumu yaptırır.
- Gerektiğinde epizyotomi uygular ve tamir eder.
- Doğumla baş etmek için, gebenin tercihlerine uygun ilaçsız yöntemleri kullanır ve hekim isteğine göre farmakolojik ajanları uygular.
- Doğum eyleminde gebenin konforunu sağlayacak ve yükseltecek önlemleri alır.
- Yavaşlamış/uzamış doğum eylemini tanır ve travayı hızlandırmak için meme ucu uyarımı, membranların sıyrılması ve amniyotomi gibi yetki sınırları içindeki girişimleri uygular.
- Doğumun ikinci evresinde sıcak-soğuk uygulama, perine masajı gibi pelvik tabanı korumaya yönelik önlemleri alır
- Doğumda anne ve bebek için normalden sapma ve komplikasyonları (omuz takılması, kordon sarkması, fetal asfiksi vb) zamanında belirler ve tıbbi yardım talep ederken ve/veya transfer beklerken uygun girişimleri yetki sınırları çerçevesinde uygular.
- Plasenta retansiyonu geliştiğinde, hekimin olmadığı hallerde elle halas uygulayarak plasentayı çıkarır.
- Doğum sonu kanamanın önlenmesi için gerektiğinde fundus masajı gibi koruyucu girişimleri uygular.
- Doğumdan hemen sonra ten teması sağlayarak anne- bebek etkileşimi ve emzirmeyi başlatır ve sürdürülmesini destekler.
- Emzirme eğitimi ve danışmanlığı yapar.
- Normal ya da sezaryen doğum yapan lohusanın izlem ve bakımını yapar.
- Normal ya da sezaryen doğum yapan lohusalar için normalden sapmaları (enfeksiyon, kanama, emzirme sorunları gibi) belirler ve gerekli ise uzmana yönlendirir.
- Lohusanın psiko-sosyal sağlığını değerlendirir ve izler, gerektiğinde yönlendirme yapar.
- Kadın ve ailesinin gereksinimlerine göre doğum sonu dönem bakımı konusunda eğitim ve danışmanlık yapar.
- Acil obstetrik durumlarda Bakanlıkça düzenlenen protokoller doğrultusunda tanımlanan ilaçları uygular.

Yenidoğan

Yenidoğan bakımına ilişkin beceriler, bir ebenin mesleğini uygularken kültürel ve bireysel farklılıklara duyarlı, aile merkezli, kapsamlı ve kaliteli yenidoğan bakımı konusunda sahip olması

gereken yetkinlikleri tanımlamaktadır. Bu kapsamda yenidoğanın bakımı, izlemi, riskli durumların erken tespiti ve uygun müdahalelerin yapılmasına odaklanmaktadır. Bu becerilere ilişkin temel kazanımlar şu biçimdedir:

- Yenidoğanın kimliklendirilmesi ve güvenliğini sağlar.
- Doğumda yenidoğanın resüsitasyon gereksinimini belirler ve gerektiğinde resüsitasyon uygular.
- Doğumdan hemen sonra ten teması sağlayarak anne bebek etkileşimini başlatır.
- Baştan ayağa yenidoğan muayenesi yapar, yaşam bulguları ve kan şekeri değerlendirir.
- Etkili emzirmeyi başlatır ve sürdürülmesini sağlar.
- Gerektiğinde yenidoğanda alternatif beslenme tekniklerini (kap besleme, emzirme destek sistemi vb) uygular.
- Gerektiğinde yenidoğana nazogastrik ve oragastrik sonda uygular ve enteral beslenmesini sağlar.
- Sağlıklı yenidoğanın bakım ve izlemine yapar.
- Yenidoğanın bakımı ve izlemi konusunda aileye eğitim ve danışmanlık yapar.
- Riskli ve özel gereksinimli yenidoğanı tanımlar ve uygun şekilde sevkini sağlar.
- Özel gereksinimli yenidoğanın bakım ve izlemine yapar, ailesine destek sağlar.
- Laboratuvar incelemeleri için yenidoğandan numune alır (kan, idrar, gaita vb).
- Yenidoğanda ilaç uygulamalarını yapar.
- Yenidoğanda ağrıyı değerlendirir ve yönetir.
- Yenidoğan sağlığı göstergelerini izler, değerlendirir ve koruyucu önlemler alır.
- Yenidoğanda ihmal/istismarın belirti ve bulgularını tanımlar.
- Yenidoğanda ihmal/istismarın bildirilmesi ve önlenmesi stratejilerini uygular.

Kadın Sağlığı

Kadın ve toplum sağlığı becerileri bir ebeveynin mesleğini yürütürken kültürel farklılıklara duyarlı, kapsamlı, yüksek kalitede, hijyenik ve güvenli bir bakım sağlamak ve kadın sağlığını en üst düzeye çıkarmak için acil ve riskli durumları tespit etmeye ve multidisipliner bir bakım sağlamaya yönelik sahip olması gereken yetkinlikleri tanımlamaktadır. Bu kapsamda kadın sağlığının korunması ve geliştirilmesine odaklanmaktadır. Bu becerilere ilişkin temel kazanımlar şu biçimdedir:

- Kadınların kendi bakımlarında temel karar verici olması için savunuculuk yapar.
- Doğurganlık sınırları içerisindeki kadınların izlemine yapar.
- Bireylere ve topluma üreme sağlığı, cinsel sağlık, cinsel yolla bulaşan hastalıklar, genital kanserler, pelvik taban sağlığı, hijyen gibi konularda eğitim ve danışmanlık yapar.
- Kadınlar ve ailelerinin cinsel sağlık ve üreme sağlığı gereksinimlerinin kapsamlı bir değerlendirmesini yapar.
- Temel jinekolojik muayene yapar, servikal sürüntü (smear) alır ya da alınması için yönlendirir.
- Klinik meme ve vulva muayenesi yapar.
- Kadınlara kendi kendine meme ve vulva muayenesini öğretir.
- Aile planlaması eğitim ve danışmanlığı yapar.
- Modern aile planlaması yöntemlerini ve acil kontrasepsiyonu ilgili mevzuat hükümleri doğrultusunda uygular.
- Cinsel sağlık ve üreme sağlığı konusunda risk faktörlerini ve riskli davranışları değerlendirir.
- Cinsel sorunların önlenmesi ve tespitinde görev alır ve sorun varlığında yönlendirme yapar.
- Kadınlara yönelik istismarın bulgu ve belirtilerini tanımlar, tespit ettiğinde uygun şekilde bildirim yapar, önlenmesi çalışmalarında görev alır.

- Cinsel istismar mağdurunun muayene ve bakımını yapar.
- Özel gereksinimli/engelli kadınların gebelik, doğum ve doğum sonu dönem ve kadın sağlığının korunmasına yönelik özel ihtiyaçlarının farkındadır, bu ihtiyaçları gözeterek bakım ve izlemlerini yapar.

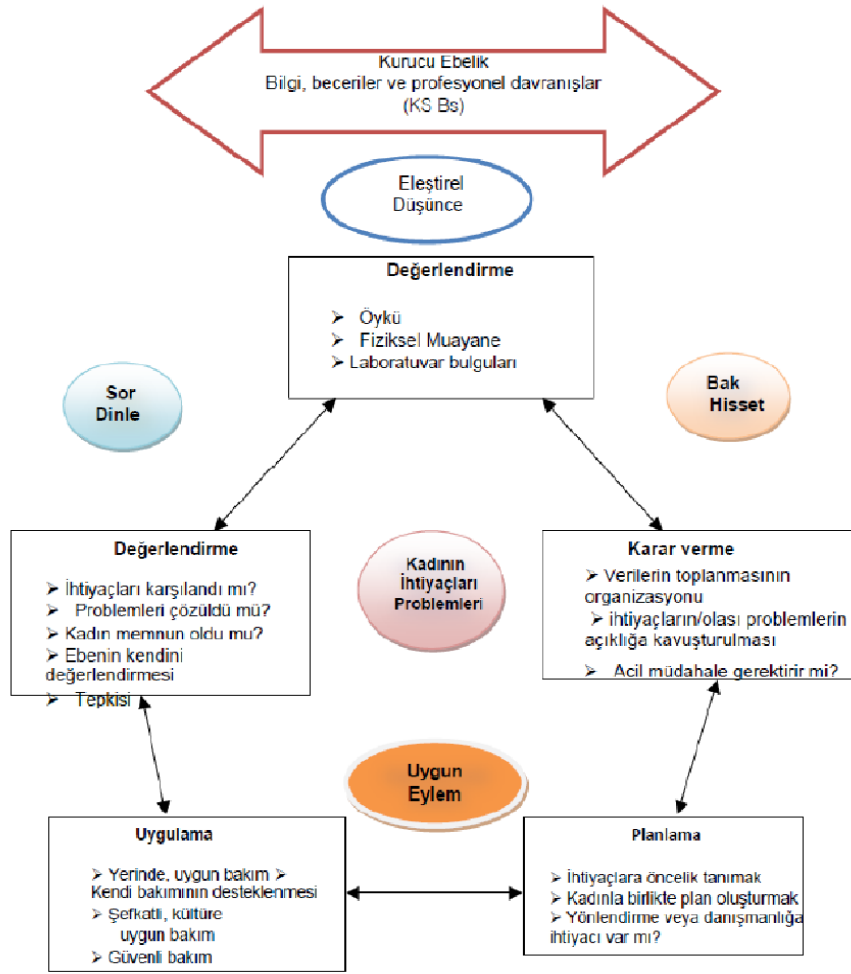
TEMEL ÖĞRETİM YÖNTEMİ VE ORTAMI

Ebelik eğitimi, 4 yıllık program çerçevesinde öğrencilerin özerk ve yetkin bir uygulayıcı olması için gerekli olan bilgi, beceri ve davranışları kazanmasını sağlayacak şekilde **yetkinlik temelli** olmalı ve **müfredatın en az %50'si uygulamadan oluşmalıdır**. Ebelik eğitiminde hastalık değil sağlığın korunması, sürdürülmesi, geliştirilmesi önceliklidir ve patolojinin giderilmesi yerine fizyolojinin korunması esastır. Ebelik eğitimi; öğrencilerin kendi sorumluluğunda doğumu yaptırma, düşük riskli gebe ve lohusaların izlem ve bakımını yapma, yenidoğan bakımı ve izlemi, risklerin erken dönemde belirlenmesi, riskli ve acil durumlarda tıbbi bakım hizmetlerini yürütme, koruyucu hizmetler, kadın sağlığı, aile planlaması, cinsel sağlık/üreme sağlığı, sağlık eğitimi ve danışmanlığı, ebelik hizmetlerinin ve bakımın yönetimi konularında yetkinlik kazandırılmalıdır.

Ebelik eğitiminin **birinci yılında**; temel tıp bilimleri, sosyal ve beşeri bilimlere ait konular (anatomi, fizyoloji, psikoloji, beslenme, iletişim vb), temel ebelik kavramları, felsefesi, tarihi, bakım modelleri ve temel bakım becerilerine odaklanılır. Ebelik programında okutulması gereken temel tıp bilimleri, sosyal ve beşeri bilimlere ait konular ve öğrenme kazanımları **Ek 3'**de verilmiştir. Eğitimin **ikinci yılında** dahili ve cerrahi hastalıklar bilgisi, normal ve riskli gebeliklerin bakım ve izlemi, aile planlaması, acil bakım ve ilkyardım, **üçüncü yılında** normal ve riskli doğum/doğum sonu dönem, yenidoğan ve kadın sağlığı becerileri, kadın ruh sağlığı, sağlık eğitimi ve danışmanlığı, araştırma yapma becerileri kazandırılır. **Eğitimin son yılında** ise toplum sağlığı ve ebelerde yönetim bilgilerinin yanı sıra, farklı alanlarda klinik ve saha uygulamaları yaparak temel alan becerileri pekiştirilirken, ilk üç yılda elde edilen kazanımlar birleştirilerek ileri düzeyde problem çözme ve klinik karar verme becerisi kazandırılır. Eğitimin ikinci yılından itibaren cinsel sağlık, doğuma hazırlık, emzirme eğitim ve danışmanlığı, temel obstetrik ultrasonografi gibi **seçmeli alan dersleri**yle müfredat desteklenir.

Ebelik eğitiminin tüm aşamalarında **ebelik bakım süreci** kullanılır. Ebelik bakım süreci sistematik ve bilimsel bir sorun çözümüleme yöntemidir. Bakım süreci dinamik, süreklilik arz eden ve her adım birbirini takip eden dairesel bir yapıdadır. Ebelik Bakım sürecin adımları aşağıdaki gibi olup, **Şekil 2'**de şematize edilerek verilmiştir.

1. **Değerlendirme:** Birey tarafından ifade edilen ihtiyaçlar ve sağlık öyküsü, fiziksel muayene ve varsa laboratuvar bulguları aracılığıyla veri toplama basamağını içerir.
2. **Karar Verme:** Mevcut gerçek verileri toplayıp analiz etmek veya olası ebelik tanılarını kadının problemlerine / ihtiyaçlarına dayandırmak ve acil müdahale gerektiren durumları belirlemek için toplanan verilerin yorumlandığı karar verme basamağıdır.
3. **Planlama:** Problemlerin çözümü ve ihtiyaçların karşılanması için verilecek bakımın planlanması aşamasıdır.
4. **Uygulama:** Planlanan bakım çerçevesinde girişimlerin uygulanması aşamasıdır.
5. **Değerlendirme:** Uygulamaların etkilerinin değerlendirilmesi için veri toplama ve yorumlama adımdır.

Şekil 2. Ebelik Bakım Süreci

Ebelik alanı için öngörülen öğretim yöntem ve ortam bileşenleri **Tablo 2**'de sunulmaktadır.

Tablo 2: Ebelik Alanı Öğretim Yaklaşımı Bileşenleri

Öğretim yöntemi	Probleme dayalı öğrenme, (rol-play, vaka tartışmaları, beceri laboratuvarında maket ve modellerle simüle etme), toplum/hastane temelli uygulama
Öğretim materyalleri	Bağlamsal öğrenme görevleri (bireysel ve grup olarak), bunlara bağlı etkinlik yaprakları, öğrenim rehberleri
Ölçme ve değerlendirme yaklaşımı	Performansa dayalı (biçimlendirici) değerlendirme, yapılandırılmış nesnel değerlendirme, rubrik, akran değerlendirme, öz değerlendirme, öğrenim rehberleri, yapılandırılmış klinik uygulama sınavı, uygulama kontrol listeleri

Öğrenme kaynakları	Dijital, çevrimiçi ortamda erişilebilir, kendi kendine öğrenmeye uygun metin, ses ve görüntü içerik
Öğrenme toplulukları	Uygulama topluluğu, araştırma topluluğu
Öğrenme ortamları	Derslik ve Beceri laboratuvarları Dijital Sınıflar Klinik Ortamlar/ Sağlık Kuruluşları Yüz yüze ve çevrimiçi

Öğretim Yöntemi

Ebelik alanı yenilikçi çekirdek eğitim programı için temel öğretim yöntemi **probleme dayalı öğrenmedir**. Probleme dayalı öğrenme yaklaşımı, basitçe, öğrencilerin gerçek mesleki yaşam durumları ve bu durumlar içerisindeki problemlerle sınıf ortamında, sınıfın deneyim kaynağı olan öğretim elemanı gözetiminde etkileşmesini tanımlamaktadır. Bu etkileşim içerisinde öğrenciler problemin bileşenlerini analiz etmekte, bağlamı başka bir söyleyişle o problemin yaşandığı bilim alanı ve gerçek yaşam uzantılarını (ortam, kaynaklar, kişiler, nedenler, etkiler vb.) anlamakta ve bu bağlamda işler çözümler geliştirmektedir. Sonrasında bu çözümler üzerine tartışmalar ve akıl yürütme süreçleri yürütülmekte, mümkünse denemekte ve sonuçları gözlemlenerek değerlendirilmektedir. Böylece yukarıda ele alınan beceriler ve üst düzey düşünme yetileri bağlamsal biçimde gerçek ebelik durumlarına özgü biçimde geliştirilebilmektedir.

Yöntemin karakteristik özellikleri şu biçimde listelenebilir:

- Ebelik alanına ve uygulamalarına ilişkin bağlamsal durumlar ve problemler
- Grup çalışmaları, akran öğrenmeleri, öğretim elemanı yönlendirmesi, sınıf içi tartışmalar, ürün geliştirme ve paylaşma süreçleri barındıran etkinlikler
- Tanımlı ve çeşitli bilgi kaynakları ve erişim olanakları
- Grup içi ve gruplar arası etkileşim olanakları

Bu doğrultuda yöntemin işleyişine ilişkin temel bileşenler şu biçimde ortaya koyulabilir:

- Dersle ilgili gerçek yaşam durumları, vaka örnekleri, bunlar içerisindeki farklı bileşenler, taraflar ve karmaşık problemler haline getirilir.
- Problemlerin doğası (tek/çok disiplini) belirlenir.
- Öğrenme görevleri ve bu görevlerin niteliğine karar verilir (bireysel görevler, grup görevleri).
- Öğrenciler araştırma, grup içi etkileşim ve ürün geliştirmeye dayalı öğrenme görevlerini ders dışında bireysel olarak/grup arkadaşlarıyla birlikte gerçekleştirir.
- Sınıf içerisinde dönüt alma, dönüt verme, ortak yargılara ulaşma gibi amaçlara hizmet eden paylaşma, tartışma ve değerlendirme görevleri gerçekleştirilir.
- Ders içi tartışma zamanlarını artırmak için öğretim elemanı önceden dersin kuramsal kısımlarından uygun gördüğü bölümleri metin, ses ve görüntü gibi farklı türlerde öğrencilerin kendi kendilerine öğrenebileceği materyallere dönüştürür. Bunlar öğrencilerin farklı cihazlardan her zaman erişebileceği çevrimiçi ortamlara yüklenir.
- Öğretim üyesi ders içinde daha çok tartışmaları yönlendiren, grup çalışmalarına dönüt veren, motive eden ve cesaret veren konumundadır.

- Öğrenme görevlerindeki performanslar çeşitli araçlarla izlenir.
- Dönem sonunda tüm gruplar, grup çalışmalarını bilişsel bir ürüne dönüştürür ve paylaşır.

Yöntemin hayata geçirilmesi için temel ortam bileşenleri ise; grup çalışmasına uygun modüler sınıflar, gruplar için bağımsız ve internet bağlantılı çalışma salonları, fakülte içi ücretsiz internet bağlantı noktaları ve yine gruplar için çevrimiçi etkileşim olanaklarının sağlanması gerekmektedir.

Simülasyon etkinlikleri, sınıf ortamında öğrencilere yeni beceri ve davranışları göstermek, becerilerin denenmesini sağlamak ve test etmek için yararlıdır ancak **simülasyon gerçek kişilere çeşitli koşullarda bakım sağlamanın yerine geçemez**. Bu nedenle öğrenciler ebelik temel alan becerilerini kazanmak için önce beceri laboratuvarlarında simülasyon yapmaya olanak sağlayacak hümanistik model, maket ve malzemelerle çalışmalı, ardından ilgili derslere uygun olacak şekilde planlanan klinik ve saha uygulamaları ile gerçek bireyler/hastalarla deneyim kazanmalıdır. Bu nedenle ebelik programı, öğrencilerin öğrenme ihtiyaçlarını karşılamaya yetecek sayı ve çeşitlilikte, **hastane ve toplum temelli** birimlerde, gerçek hastalarla çalışarak deneyim kazanmayı sağlayan **uygulama alanlarına** sahip olmalıdır. Öğrencilerin farklı alanlarda uygulama yapmaları garanti altına alınmalıdır. Farklı alanlarda deneyim kazanmak, öğrencilerin farklı ortamlara uyum sağlama ve yetkinlik kazanmalarını da olumlu etkileyecektir.

Mesleki uygulamalar kapsamında bakım planı hazırlama, vaka analizi, rapor hazırlama ve/veya sunum, hasta başında değerlendirme ve uygulama yapma, mentörlük, göstererek yaptırma, problem çözme, soru-cevap, interaktif tartışma ve takım/grup çalışması yöntemlerinden yararlanılarak öğrencilerin bilgi, beceri ve tutumları geliştirilmeye çalışılır.

Ebelik alanındaki becerilerin önemli bir kısmı, enjeksiyon yapma, doğum yaptırma gibi girişimsel uygulamalar içermektedir. Bu nedenle gerçek hastalarla beceriyi deneyimlemek, öğrenciler için önemli bir stres kaynağıdır. Öğrenciler, ebelik bakımını öncelikle bir öğretim elemanı veya bir **klinik öğretici ebe** (rehber/mentör) gözetiminde sağlamalıdır. Klinik öğretici ebe, “ebe olarak çalışan, klinik ortamda öğrencilere eğitim vermeye istekli, yetkin ve deneyimli bir ebe”dir ve aynı zamanda ebelik öğrencilerine rol modeli olarak öğrenmeyi destekler.

Ebelik eğitiminde beceri öğrenim düzeylerinin belirlenmesinde tüm dünyada yaygın şekilde kullanılmakta olan “The Canadian Medical Education Directives for Specialists - 2015” (CanMEDS-2015) profesyonel yeterlik öğrenme düzeyi temel alınarak, ebelik eğitime uyumlandırılmıştır. Buna göre ebelik uygulamaları için öğrenme düzeyleri aşağıda verilmiştir:

- **Seviye 1:** Uygulamayı ve durumu kuramsal düzeyde **bilir**.
- **Seviye 2:** Uygulamanın **nasıl yapıldığını** bilir ve açıklar.
- **Seviye 3:** Uygulamanın nasıl yapıldığını **gösterir** ve karmaşık olmayan uygulamaları rehber/yönerge ya da talimatlar **yardımıyla** belirtilen işlem basamaklarına uygun olarak **yapar**.
- **Seviye 4:** Uygulamaları **yardım almadan yapar**. Karmaşık durumlarda rehberler, yönergeler ve talimatlar yardımı ile yapar. Ekip içinde diğer profesyonellerle durumu tartışabilir, değerlendirip analiz edip fikrini beyan eder.

Öğretim Materyalleri

Ebelik alanı yenilikçi çekirdek eğitim programında öngörülen öğretim materyallerinin temel özelliği, probleme dayalı öğrenme yöntemi içerisinde, bağlamsal bir başka deyişle üzerinde çalışılan durumun gerçek doğasına özgü öğrenme görevleri barındırmasıdır. Bu öğrenme görevleri birey ya

da grup düzeyinde olabilir, bir ya da birden çok görevi kapsayabilir. Grup çalışmalarında bütün grup üyelerinin birlikte gerçekleştireceği görevler olacağı gibi ayrı, ayrı ayrı gerçekleştirilmesi gereken bileşenler de bulunabilir. Ayrıca öğrencilerin öğrenme görevlerinde etkinlik yaprakları ve öğrenim rehberleri kullanılabilir. Ebelik bölümlerinde öğrenme bölümlerinde görevlerinden biri de mezuniyet kriterleridir (**Ek 1**). Öğrencilerin bu kriterleri tamamlama durumu izlenmeli ve belgelenmelidir. Bu noktada temel bir gereklilik öğrenme görevlerinin ders dışında oluşturacağı iş yükünün dikkatli biçimde yönetilmesi, ders ve program iş yükü hesabında dikkate alınmasıdır. Öğrencilere sunulacak etkinlik yaprakları, görevin nasıl gerçekleştirileceğini ve beklenen ürünün niteliğini açık biçimde ortaya koymalı, ayrıca bu görev için ayrılması gereken zamanı gerçekçi biçimde tanımlamalıdır. Öğrencilerin zamanlarını yönetebilmeleri için bu detay son derece önemlidir.

Ölçme ve Değerlendirme Yaklaşımı

Ebelik alanı yenilikçi çekirdek eğitim programında öngörülen ölçme ve değerlendirme yaklaşımı performansa dayalı biçimlendirici bir yaklaşımdır. Öğrencilerin birey ve grup performansları dönem boyunca rubrikler, kontrol listeleri, portfolyo dosyaları, öğrenim rehberleri, beceri kontrol listeleri ve akran değerlendirme formları gibi araçlarla değerlendirilmelidir.

Ebelik eğitiminin önemli bir bileşeni klinik ve toplum temelli uygulama olup, müfredatın en az **%50'si** mesleki uygulamadan oluşmaktadır. Mesleki uygulamalar; ilişkili derslere özgü yapılandırılan uygulama değerlendirme formları, bakım planları, portfolyolar, öğrencinin klinikte gözlemi, vaka analizleri ve çalışma raporları ile değerlendirilmelidir. Ayrıca mezuniyet öncesi dönemde mutlaka **en az 1(bir) adet yapılandırılmış klinik uygulama sınavı** yapılmalıdır. Yapılandırılmış Klinik Sınav, öğrencilerin kendilerinden beklenen uygulama ve becerileri istenen düzeyde uygulama durumlarını değerlendirmek için kullanılır. Amaç, öğrencilerin bilgileri yanında tutum, davranış ve becerilerinin de ölçülmesidir. Yapılandırılmış Klinik Sınav, öğrencinin kendi kendine öğrenme davranışlarını desteklemektedir.

Tüm bu değerlendirme yöntemleri ve araçlar dönem başında öğrencilere açık biçimde sunulmalıdır.

Öğrenme Kaynakları

Ebelik alanı yenilikçi çekirdek eğitim programında öngörülen öğrenme kaynakları öz-yönlendirmeli, bir başka ifadeyle öğrencilerin kendi kendine öğrenmesini kolaylaştıracak biçimde geliştirilmiş kaynaklardır. Bu kaynakların karakteristik özellik şu biçimde listelenebilir:

- Kaynak öğrenciyi öğreneceği konuya hazırlamalıdır.
- Kazandırmayı hedeflediği kazanımları açık biçimde ortaya koymalıdır.
- Öğrenciyi öğrenmeye bağlayabilmeli, ilgi ve motivasyonunu diri tutmalıdır.
- Öğrencinin öğrenme düzeyini değerlendirmesine olanak verecek bir öz-değerlendirme modülü barındırmalıdır.

Kaynaklar günümüz öğrencisinin öğrenme alışkanlıkları doğrultusunda daha az metin içerik daha çok görsel, işitsel ve video içerik bakışıyla dijital olarak geliştirilmeli ve çevrimiçi ortamda farklı bilişim cihazları üzerinden erişilebilir olmalıdır. Kaynaklar mümkün olduğu kadar alternatifli olmalı, öğrencilerin bir konuyu öğrenebileceği en az iki ve mümkünse farklı türde kaynak bulunmalıdır.

Öğrenme Toplulukları

Ebelik alanı yenilikçi çekirdek eğitim programında öngörülen öğrenme toplulukları araştırma (community of inquiry) ve uygulama (community of practice) topluluklarıdır. Bir araştırma topluluğu, basitçe, öğrencilerin çeşitli sorun durumlara çözümler üretmek üzere bir araya geldiği araştırma sonuçları ve karşılıklı düşüncelerini paylaştığı, öğretim elemanlarının ve zaman zaman da dış uzmanların dahil olabildiği çoğunlukla eş zamansız olmakta birlikte zaman zaman eş zamanlı etkinliklere de yer verilebilen çevrimiçi bir öğrenme topluluğudur. Gerek öğretim yönteminin desteklenmesi gerekse beceri katmanında ortaya çıkan iletişim, bilgi ve üst düzey düşünme becerilerinin gelişimi açısından bu topluluk son derece önemlidir. Uygulama topluluğu ise öğrencilerin, öğretim üyelerinin ve alanda çalışan ebelerin bir araya geldiği ve daha çok güncel mesleki sorunların tartışıldığı ve çözümlerin paylaşıldığı bir çevrimiçi topluluktur. Bu topluluk aracılığıyla öğrenciler gerçek meslek bağlamlarıyla canlı ve güncel bağlantılar kurabilecektir. Ebelik programının yenilikçi doğasını koruyabilmesi açısından da bu topluluk son derece önemlidir.

ÖĞRENME ALANI AĞIRLIKLARI

Ebelik Alanı için öngörülen öğrenme alanı ağırlıkları **Tablo 3**'te sunulmaktadır.

Tablo 3: Ebelik Alanı Öğrenme Alanı Ağırlıkları

Ebelik ve bağlı sağlık bilimleri disiplinleri	%70
Bilgi çağı yetkinlik; entelektüel, sanatsal, sportif yetkinlik; öznel iyi oluş; toplumsal sorumluluk; farkındalık ve hassasiyet alanları	%30

Ebelik programı müfredatında, ebelik ve bağlı sağlık bilimleri alanları toplam ağırlığın **%70**'ini oluşturmalıdır. Bilgi çağı yetkinlikleri olarak değerlendirilen 21. y.y. becerilerinin çoğu bağlamsal yani alanla ilişkili olduğundan, derslerde probleme dayalı öğrenme yönteminin kullanılması, öğrenme kaynaklarının oluşturulması ve öğrenme topluluklarının kurulması bu becerilerin kazandırılmasını garanti altına almaktadır. Uygulamalı dersler yenilikçi öğretim yöntem ve yaklaşımlarına mutlaka temas edecek biçimde yapılandırılmalıdır. Probleme dayalı öğrenme yaklaşımlarının işe koşulması için başlangıç düzeyinde önerilen oran her dönem en az bir ders biçimindedir.

Programın **%30**'u, bilgi çağı yetkinlikleri, entelektüel, sanatsal, sportif yetkinlikler, öznel iyi oluş, toplumsal sorumluluklar ve farkındalık ve hassasiyetler alanlardan oluşturulmalıdır. Bu alan içerisinde mümkün olduğu kadar yukarıda ifade edilen yenilikçi yöntem bileşenlerinden yararlanılmalıdır. Bu alan için de probleme dayalı öğrenme yaklaşımlarının işe koşulması için başlangıç düzeyinde önerilen oran her dönem en az bir ders biçimindedir. Bu alanda ayrıca çevrimiçi öğrenme toplulukları ve öğrencilerin buradaki öğrenme faaliyetlerine ayırmaları gereken zaman gözetilmelidir.

ORTAM VE ÖĞRETİCİ YETKİNLİKLERİ

Ebelik alanı için öngörülen temel ortam ve öğretici yetkinlikleri aşağıda listelenmektedir.

Temel Ortam Yetkinlikleri

- Probleme dayalı öğrenme sınıfları (en az iki sınıf)
- Grup çalışma salonları
- Asgari maket, model ve malzemeleri içeren uygulama laboratuvarı
- Öğrenme ihtiyaçlarını karşılamaya yetecek sayıda toplum temelli ve klinik uygulama alanları
- Ücretsiz internet bağlantı ortamları
- Öğrenci-öğrenci, öğrenci-öğretim üyesi, öğrenci-materyal etkileşimine izin veren bir Öğrenci Yönetim Sistemi
- Görüntülü ve sesli iletişimin sağlıklı yürüyebileceği eş zamanlı ders aracı
- Öğrencinin kendi başına öğrenebileceği (öz yönlendirmeli) çoklu ve alternatifli çevrimiçi kaynaklar
- Bir çevrimiçi araştırma ve bir çevrimiçi uzman topluluğu
- Karbon ayak izine duyarlılık

Temel Öğretici Yetkinlikleri

Ebelik programında öğretici yetkinlikleri şunlardır:

- Ebelik mesleğinde en az 2 yıllık deneyim sahibidir.
- Ebelik uygulamaları ve öğretme yeterliklerinde yetkinliğini korur.
- Alana özgü beceri kazandırılmasında kullanılan işlevsel araçları ve hümanistik modelleri etkin kullanır.
- Uygulama alanlarında öğrencilere rehberlik eder.
- Öğrenci merkezli öğrenme ilkelerini uygular.
- Probleme dayalı öğrenme yöntemini kullanır.
- Performansa dayalı değerlendirme yapar.
- Yeterliye dayalı değerlendirme araçlarını etkin kullanır.
- Çevrimiçi öğrenme/Uzaktan eğitim teknik ve yöntemlerini kullanır.
- Etkileşimli çoklu ortam içeriği geliştirebilir.
- Çevrimiçi eş zamanlı ve eş zamansız etkileşim sağlar.
- Etik ilkelere bağlıdır.
- Mesleki savunuculuk yapar.

EKLER

EK 1: BİR ÖĞRENME GÖREVİ OLARAK EBELİK BÖLÜMÜ MEZUNİYET KRİTERLERİ

Yükseköğretim Kurulu (YÖK) Başkanlığı tarafından, 02.02.2008 tarih ve 26775 sayı ile Resmi Gazete’de yayınlanarak yürürlüğe giren 26775 sayılı “*Doktorluk, Hemşirelik, Ebelik, Diş Hekimliği, Veterinerlik, Eczacılık ve Mimarlık Eğitim Programlarının Asgari Eğitim Koşullarının Belirlenmesine Dair Yönetmeliğin*” 5. Maddesine göre ebelik programından mezun olmak için tamamlanması gereken kriterler şunlardır.

- a) En az 100 doğum öncesi muayeneyi de içerecek şekilde gebe kadınlara danışmanlık yapması,
- b) En az 40 gebe kadının gebelik takibini ve bakımını yapması,
- c) En az 40 doğumu kendisinin yapması (Doğum yapan kadın sayısı eksikliği nedeniyle bu sayıya ulaşamıyorsa, bu sayı öğrencinin 20 tane daha doğuma yardım etmesi koşulu ile 30’a indirilebilir.),
- d) Makat doğuma aktif olarak katılması (Makat doğum mümkün olmadığı takdirde simülasyon yapılarak çalışılmalıdır.),
- e) Epizyotomi uygulaması ve dikiş ile başlaması (Bu, teorik bilgi verme ve klinik pratiği içerir. Dikiş pratiği, epizyotomi sonrası veya basit perianal yırtılmalara dikiş atılmasını içerir. Gerekirse bu durum simülasyon şeklinde yapılabilir.),
- f) Gebelik, doğum ya da doğum sonrası dönemde risk altında olan 40 kadını izlemesi ve bakım yapması,
- g) En az 100 lohusayı ve sağlıklı yeni doğan bebeği izlemesi ve bakımını yapması (muayene dahil),
- h) Özel bakım gerektiren, prematüre, postmatüre, düşük doğum ağırlıklı veya hasta bebekler dahil olmak üzere; yeni doğan bebek gözlemine ve bakımını yapması,
- i) Jinekolojik ve obstetrik patolojisi olan kadınların bakımını yapması,
- j) Tıbbi ve cerrahi bakımın içinde yer alması (Bu, teorik eğitim ve klinik uygulamayı içermelidir.)

EK 2. TEMEL EBELİK UYGULAMALARI VE ÖĞRENME DÜZEYLERİ LİSTESİ

EBELİK UYGULAMALARI	ÖĞRENİM DÜZEYİ	EBELİK UYGULAMALARI	ÖĞRENİM DÜZEYİ
ÖYKÜ ALMA			
Kadın ve aileyi bütüncül bir yaklaşım ile değerlendirme	4	Ailenin sosyal durumu	3
Ailenin özgeçmişi	3	Ailenin ekonomik durumu	4
Ailede genetik hastalık varlığı	2	Ailenin destek kanalları	2
Obstetrik anamnezi (düşükler, ölü doğumlar) alma	4	Akraba evliliği	2
Aile içi iletişimi sağlama	4	Fiziksel sakatlık/ yetersizlik	3
TEMEL UYGULAMALAR			
Yaşam bulguları takibi	4	Aldığı/çıkardığı takibi	4
Boy, kilo takibi	4	Ödem kontrolü	4
Lavman uygulama	4	Pansuman uygulama	4
Damar yolu açma	4	Perine bakımı	.4
Enteral, parenteral ve topikal ilaç hazırlama ve uygulama	4	İntravenöz infüzyon takibi	4
Foley kateter takma ve çıkartma	4	Laboratuvar bulgularının değerlendirilmesi	3
Beslenmenin değerlendirilmesi	3	Alt ekstremitte muayenesi yapma ve değerlendirme	4
Preoperatif dönemde hastaya bakım verme	4	Postoperatif dönemde hastaya bakım verme	4
Bakım planı hazırlama	4	Mobilizasyonu sağlama	'4

Yatak içinde pozisyon verme (supine, lateral, prone, fowler)	4	Pozisyon verme (ortopne, diz göğüs, trandelenburg gibi)	4
Asepsi, antisepsi ve sterilizasyon tekniklerini kullanma	4	Laboratuvar testleri için numune (kan idrar gaita vb) alma	4
Resüsitasyon yapma	4	Sıcak, soğuk kuru/yaş uygulama	4
Sürgü verme	4	Termofor ve buz torbası uygulama	4
El yıkama (hijyenik ve cerrahi)	4	Yaşam sonu bakımı verme	4
Gavajla besleme	4	Özel ağız bakımı uygulama	4
İLETİŞİM SÜRECİ			
Hastanın polikliniğe başvuru sürecinde iletişim	4	Gebelik izlemleri sırasında iletişim	4
Tanı ve tedavi sürecinde iletişim	4	Hastaneye yatış sürecinde iletişim	4
Travay ve doğumda iletişim	4	Emzirme sürecinde iletişim	4
Taburculuk sürecinde iletişim	4	Acil durumlarda iletişim	4
Terapötik iletişim	4	Yas ve kriz yaratan durumlarda (riskli gebelikler, anomalili bebek, anne, ölümü gibi) iletişim	4
Ölüm/terminal dönemde iletişim	4	İletişimde kültürel farklılıkları dikkate alma	4
İLK ve ACİL YARDIM			
Olay yerinde hasta/yaralıyı değerlendirme	4	Acil durumlarda temel yaşam desteği uygulayabilme	4
Şoku tanıma ve acil girişimleri uygulama	4	Solunum yolu tıkanmalarında ilkyardım uygulayabilme	4
Kanamalarda ilkyardım uygulama	4	Kırık, çıkık ve burkulmalarda ilk yardım uygulama	4
Bilinç bozukluklarında ilkyardım uygulama	4	Zehirlenmelerde ilkyardım uygulama	4

Yaralanmalarda ilk yardım uygulama	4	Yanıklarda ilkyardım uygulama	4
Kalp krizinde ilkyardım uygulama	4	Göze kulağa burna yabancı cisim kaçmasında ilkyardım uygulama	4
Acil ilaçları, tıbbi malzeme ve cihazları kullanıma hazır bulundurma	4	Hastaların monitörizasyonunu (EKG, solunum, SpO2, vücut ısısı, arteriyel kan basıncı) sağlama	4
Kurum protokolleri doğrultusunda temel/ileri yaşam desteği uygulamalarına katılma	4	Acil durumlarda hekimle iş birliği yapma	4
GEBELİK ÖNCESİ VE GEBELİK DÖNEMİNE İLİŞKİN UYGULAMALAR			
Gebelik planlayan çiftleri değerlendirme	3	Gebelik planlayan çiftlere eğitim ve danışmanlık yapma	4
Gebelik planlayan çiftlerde olumlu yaşam davranışlarını teşvik etme	4	İsteğe bağlı ya da kendiliğinden düşük yapan kadınlara bakım ve destek sağlama	4
Gebelik tanısı koyma	4	Gebelik belirtilerini değerlendirme	4
Gebelikte öykü alma	4	Baştan ayağa gebe muayenesi yapma ve değerlendirme	4
Gebelik haftasını belirleme	4	Fetüsün iyilik halini uygun yöntemlerle değerlendirme ve izleme	3
Gebelikte yapılan rutin testlere ilişkin bilgilendirme ve danışmanlık	3	Gebenin rutin testlere hazırlığı	3
Nonstress Test "NST" uygulama ve değerlendirme	4	Gebelikte sık görülen yakınmalarda bakım ve izlem	4
Gebelikte tehlike belirtileri hakkında bilgilendirme ve danışmanlık	2	Gebelikte bağışıklama ve takibi	4
Doğuma hazırlık sınıflarını yürütme	4	Gebelik egzersizlerini öğretme	4

Gebelikte psikolojik değerlendirme	4	Gebelik izlemelerini yapma	4
Gebelikte sık görülen yakınmalarda güvenli ve ulaşılabilir ilaç dışı yöntemleri kullanma	4	Gebelikte ortaya çıkan riskli durumlarda uygun bakım verme	4
Gebenin yeterli ve dengeli beslenmesini destekleme	4	Gebenin evde izlemi ve takibini yapma	4
Gebeyi cerrahiye hazırlama	4	Perine masajı uygulama ve öğretme	4
Gebelikte risk taraması yapma ve riskli durumları saptama	3	Riskli gebelikte izlem, bakım ve tedaviye katılma	3
Sistemik hastalığı olan ya da gebelikte risk gelişen kadınlarda duruma özgü eğitim ve danışmanlık yapma	3	Riskli gebeliklerin tedavi ve bakımında hekimle iş birliği yapma	4
NORMAL DOĞUM EYLEMİNDE EBELİK UYGULAMALARI			

Obstetrik anamnezin alınması, gebenin kabulü	2	Vajinal muayene yapma ve değerlendirme	4
Travayı uygun yöntemlerle (partograf vb) izleme	4	Kontraksiyon takibi ve değerlendirilmesi	4
Travayda fetüsün iyilik halini fetöskop, doppler vb yöntemlerle izleme	4	Doğum eyleminde fetal monitorizasyon ile fetal takip	4
Gerektiğinde amniyotomi uygulama	4	İndüksiyon hazırlama ve takibini yapma	4
Kordon sarkmasında acil girişimleri uygulama	4	Doğum eyleminde malzemelerin hazırlanması	4
Yenidoğanın göbeğini kesme ve bağlama	4	Makat doğumlara yardım etmek (hekimin olmadığı hallerde makat doğumu yaptıрма)	4
Doğum eyleminin birinci evresinin yönetimi	4	Doğum eyleminin ikinci evresinin yönetimi	4
Doğum eyleminin üçüncü evresinin yönetimi	4	Doğum eyleminin dördüncü evresinin yönetimi	4

Normal doğumları yaptıрма	4	Plasentanın doğurtulması	4
Epizyotomi açma ve tamir etme	4	Gebeyi sezaryen doğuma hazırlama	4
Steril önlük giyme, steril masa hazırlama	4	Doğumdan hemen sonra sağlıklı yenidoğanda ilk uygulamaları yapma	4
Omuz distosisinde acil müdahalelerde bulunma	4	Doğum ağrısının kontrolünde ilaç dışı uygulamalar yapma, solunum ve gevşeme egzersizlerini uygulama	4
Anne bebek güvenliğinin sağlanması	4	Glaskow koma skalasını değerlendirme	4
Gerektiğinde plasentayı elle halas yaparak çıkarma	4	Doğumla baş etmede ilaçsız yöntemleri uygulama	
Doğumun ikinci evresinde pelvik tabanı koruyucu önlemler alma	3	Riskli doğum eyleminde hekimle iş birliği yapma	3
Doğum sonu erken dönemde anne bebek ten temasını sağlama	4	Doğum sonu erken dönemde emzirmeyi başlatma	4
Sistemik hastalığı olan gebeleri doğumda destekleme	3	Sistemik hastalığı olan gebelerin doğumda bakım ve izlemine katılma	3

DOĞUM SONU DÖNEM DEĞERLENDİRME VE BAKIM UYGULAMALARI			
Doğum sonu kanama kontrolü yapma	4	Doğum sonu yaşam bulgularını izleme ve	4
Normal ya da sezaryenle doğum yapan lohusanın bakım ve izlemine vadm	3	Baştan ayağa lohusa muayenesi yapma	3
Doğum sonu annenin ruhsal durumunu değerlendirme	3	Perinenin değerlendirilmesi ve	4
Memelerin değerlendirilmesi	3	Annede normalden sapmaları belirleme ve	3

Doğum sonu involüsyon ve loşia kontrolünün yapılması	4	Alt ekstremitte muayenesi ve değerlendirilmesi (varis. humans bulgusu)	4
Doğum sonu kanamalarda acil müdahaleleri uygulama ve sevk etme	4	Doğum sonu enfeksiyonlarda acil müdahaleleri uygulama ve sevk etme	4
Kayıp sonrası bakım (Gebelik Kaybı, Ölü Doğum, Erken Neonatal Ölüm) ve değerlendirme	2	Sistemik hastalığı olan (diyabet, hipertansiyon, anemi vb) annenin postpartum bakımı ve değerlendirmesini yapma	3
Sistemik hastalığı olan (diyabet, hipertansiyon, anemi vb) annelere doğum sonu dönem için duruma özgü eğitim ve danışmanlık yapma	4	Sezaryen doğum sonrası bakım ve değerlendirme	3
Riskli, girişimli ya da travmatik bir doğum eylemi yaşayan annelere doğum sonu destek sağlama, gerekirse yönlendirme	3	Doğum sonu anne ve bebek sağlığını desteklemek için eğitim ve danışmanlık yapma	4
Doğum sonu mobilizasyon	4	Doğum sonu taburculuk eğitimi yapma	4
Epizyotomi ya da cerrahi kesi yarasını değerlendirme ve bakımını yapma	4	Doğum sonrası döneme özel kontraseptif danışmanlığı yapma	4
Doğum sonu risk durumlarını saptama ve gerekli müdahaleleri	3	Doğum sonu evde izlem ve takip	4
Doğum sonu cinsel eğitim ve danışmanlık yapma	4	Obstetrik acil durumlarında gerekli müdahaleyi yapma ve sevk sağlama	4
Emzirmeyi değerlendirme	4	Oturma banyosu yapılmasını sağlama	4
Emzirme sorunlarında destek, eğitim ve danışmanlık sağlama	4	Emzirme eğitimi ve danışmanlığı yapma	4
Anne ve bebek bağlanmasını destekleme	4	Emziren annenin yeterli ve dengeli beslenmesini destekleme	3

YENİDOĞAN/ÇOCUK İZLEM VE BAKIM UYGULAMALARI			
Yenidoğanın ısı kontrolünü sağlama	4	Yenidoğanın kimliğini belirleme	4
Doğum travmalı, doğumsal anomalili ve genetik hastalıklı bebeklerde aileyi destekleme	3	Yenidoğan doğum odasında ilk değerlendirme ve muayenesini yapma	4
Yenidoğanın doğum odası dışında fizik muayenesini yapma	4	Yenidoğanın cilt bütünlüğünü değerlendirme	4
Apgar değerlendirmesini yapma	4	Yenidoğanın beslemesini sağlama	4
Yenidoğanın resüsitasyon gereksinimini belirleme ve gerektiğinde uygulama	4	Yenidoğan bebeğin banyosu	4
Yenidoğan hastalıklarını tanılama/sevketme gereksinimini	4	Göz bakımı yapma	4
Ten tene temasını başlatma ve sürdürülmesini sağlama	4	Ağız bakımı yapma	4
Bebek bakım eğitimi verme	3	Göbek bakımı yapma	4
Emzirme eğitimi verme/emzirmeyi başlatma ve sürdürülmesini sağlama	3	Konak bakımı yapma	4
Yenidoğan yaşam bulgularını değerlendirme	4	K vitamini uygulama	4
Pişik bakımı yapma	4	Hepatit B aşısı uygulama	4
Anne-bebek birlikteliğini sağlama	4	Yenidoğanın idrar ve boşaltımını değerlendirme	4
Sarılık kontrolü yapma	4	Emmeyi değerlendirme	4
Topuk Kanı alma	4	Yenidoğanın gazını çıkarma	4

Yenidoğan tarama testlerinin desteklenmesi ve takibi	4	Yenidoğanın büyüme gelişmesini izleme	4
Yenidoğanın aspirasyonunu ve postüral drenaj uygulamalarını yapma	4	Antropometrik ölçümleri alma (boy, kilo, baş çevresi, göğüs çevresi)	4
Apikal nabız alma	4	Fototerapi uygulanan bebeğe bakım verme	4
Termoregülasyonu destekleme	4	Güvenli ilaç hazırlama ve uygulama	4
Sağlıklı yenidoğanın izlemi yapma		Yenidoğanda ağrıyı değerlendirme	
Riskli yenidoğanın transportu	4	Laboratuvar incelemeleri için yenidoğandan numune alma (kan, idrar vb)	4
Gerektiğinde yenidoğanda alternatif beslenme tekniklerini uygulama	3	Yenidoğana nazogastrik ve orogastrik sonda uygulama	
Yenidoğana destekleyici gelişimsel bakım uygulama	4	Kanguru bakımı uygulama, uygulatma	4
Sağlıklı yenidoğanın bakım ve izlemi yapma	4	Riskli yenidoğanı tespit etme, bakımına katılma	3
0-6 yaş aşı takibi/aşı uygulaması yapma	4	0-6 yaş çocuk beslenme eğitimi verme	3
0-6 yaş çocuk psiko-sosyal gelişimin takibini yapma	3	0-6 yaş çocuk büyüme gelişme takibini yapma	4
Yenidoğanın evde izlem/bakımını sağlama	4	Yenidoğan taburculuk eğitimi verme	4
Göz, kulak ve buruna ilaç uygulama	4	İnhalasyon ile ilaç uygulama ve takibi	4
Yenidoğana parenteral ilaç uygulama	3	Yenidoğan ve çocuklarda ihmal istismarın önlenmesi ve bildirilmesine yönelik stratejileri uygulama	3

KADIN SAĞLIĞI VE EBELİK UYGULAMALARI			
15-49 yaş kadın izlemi	4	Spekulum ile servikal muayene yapma	4
Genital yol enfeksiyonları ve cinsel yolla bulaşan enfeksiyonları tanılama ve bakım	4	Sık karşılaşılan kadın sağlığı sorunlarıyla ilgili eğitim ve danışmanlık yapma	3
Pap smear/HPV test hazırlığı yapma ve uygulama	4	Klinik vulva muayenesi yapma	4
Klinik meme muayenesi yapma	4	Kendi kendine meme muayenesinin öğretilmesi	3
Kendi kendine vulva muayenesinin öğretilmesi	4	Kegel egzersizlerinin öğretilmesi	3
Jinekolojik hastalıkların tanı ve tedavi uygulamalarında bakım, eğitim ve danışmanlık yapma	4	Jinekolojik operasyonlar öncesi kadına bakım verme	4
Jinekolojik operasyonlar sonrası izlem ve bakım	4	İnfertilite nedeniyle başvuran çiftlerin değerlendirilmesi	4
Jinekolojik amaçlı yapılan küçük müdahale uygulamalarının (biyopsi, kriyoterapi, dilatasyon/ küretaj) tanı ve tedavi süreçlerinde bakım, eğitim ve danışmanlık yapma.	4	Cinsel istismar mağdurunun muayene ve bakımını yapma	4
ÜREME SAĞLIĞI VE AİLE PLANLAMASI HİZMETLERİNDE EBELİK UYGULAMALARI			
Cinsel sağlık/ üreme sağlığı hakkında hizmet alanının değerlendirilmesi	2	Cinsel sağlık/ üreme sağlığı hizmetlerinde enfeksiyonun önlenmesi	4
Aile planlaması yöntemleri danışmanlığı yapma	4	Rahim içi araç uygulama ve kontrolünü sağlama	4
Acil kontraseptif yöntemi danışmanlığı yapma	4	Özel durumlarda kontraseptif danışmanlığı yapma	4
Adölesanlara yönelik cinsel sağlık ve üreme sağlığı hizmetlerini yürütme	4	Adölesan dönem kontraseptif danışmanlığı yapma	4

Bireylere ve topluma aile planlaması eğitim ve danışmanlığı yapma	4	Aile planlaması yöntemi uygulayan kadınlara yönetime özgü izlem yapma	4
---	---	---	---

EK 3. EBELİK PROGRAMINDA TIBBİ, SOSYAL VE BEŞERİ BİLİMLERE AİT KONULAR VE ÖĞRENME KAZANIMLARI

Yükseköğretim Kurulu (YÖK) Başkanlığı tarafından, 02.02.2008 tarih ve 26775 sayı ile Resmi Gazete’de yayınlanarak yürürlüğe giren 26775 sayılı “*Doktorluk, Hemşirelik, Ebelik, Diş Hekimliği, Veterinerlik, Eczacılık ve Mimarlık Eğitim Programlarının Asgari Eğitim Koşullarının Belirlenmesine Dair Yönetmelik*” ekinde göre ebelik programında okutulması gereken konular aşağıdaki gibidir.

1) Teorik ve Teknik Eğitim

Genel Konular:

- Temel Anatomi ve Fizyoloji
- Temel Patoloji
- Temel Bakteriyoloji, Viroloji ve Parazitoloji
- Temel Biyofizik, Biyokimya ve Radyoloji
- Yenidoğan bebek ağırlıklı Pediatri
- Hijyen, Sağlık Eğitimi, Koruyucu Tıp ve Hastalıkta Erken Tanı
- Kadın, yenidoğan ve bebek ağırlıklı Beslenme ve Diyetetik
- Temel Sosyoloji ve Sosyo-medikal konular
- Temel Farmakoloji
- Psikoloji
- Öğretim İlkeler ve Yöntemleri
- Sağlık ve Sosyal Mevzuatı ve Sağlık Organizasyonu
- Meslek etiği ve mevzuatı
- Cinsel eğitim ve aile planlaması
- Anne ve bebeğin yasal korunması

2) Ebelik Faaliyetlerine İlişkin Özel Konular

- Anatomi ve Fizyoloji
- Embriyoloji ve fetüsün gelişimi
- Hamilelik, Doğum ve Lohusalık
- Jinekolojik ve Ostetrik Patoloji

- Psikolojik konular dahil doğum ve ebeveynlik için hazırlık
- Doğuma hazırlık (doğumda teknik ekipman bilgisi ve kullanımı dahil)
- Analjezi, Anestezi ve yeniden canlandırma
- Yenidoğan bebek Fizyolojisi ve Patolojisi
- Yenidoğan bebek bakımı ve izlemi
- Psikolojik ve Sosyal faktörler

KONULAR	İÇERİK	KAZANIMLAR
ANATOM	• Terminoloji • Hareket sistemi: kaslar, kemikler ve eklemler • Dolaşım sistemi • Sinir sistemi • Sindirim sistemi • Solunum sistemi • Üriner sistem • Üreme sistemi • Metabolik ve endokrin sistem	• Temel anatomik terminolojiyi açıklama • İnsan vücudu ve sistemlerine ilişkin anatomiye açıklama • İnsan vücudunu oluşturan doku ve organların yapısı, lokalizasyonu, komşulukları ve işlevlerini bilme • İnsan vücudunu oluşturan sistemlerin birbiri ile ilişkisini bilme • Anatomi bilgilerini bireyi değerlendirme ve bakım aşamalarında etkili bir şekilde kullanma
FİZYOLOJİ	• Homeostasis • Hücre fizyolojisi • Kan ve vücut sıvıları • Kas-İskelet sistemi fizyolojisi • Sinir sistemi fizyolojisi • Kalp ve damar sistemi fizyolojisi • Solunum sistemi fizyolojisi • Sindirim sistemi fizyolojisi • Üriner sistem fizyolojisi • Metabolik ve endokrin sistem fizyolojisi • Üreme sistemi fizyolojisi • Duyular	• Fizyoloji konusunda temel düzeyde bilgi sahibi olma • Homeostazisi tanımlama • İnsan vücudu ve sistemlerine ilişkin fizyolojiyi açıklama • İnsan vücudunu oluşturan sistemlerin birbiri ile ilişkisini bilme • Vücuttaki hücre, doku, organ ve sistemlerde oluşabilecek görülebilecek patolojileri açıklama • Fizyoloji bilgilerini bireyi değerlendirme ve bakım aşamalarında etkili bir şekilde kullanma
HİSTOLOJİ ve EMBRİYOLOJİ	• İnsan hücresinin yapısı ve organelleri • Mikroskoplar • Bağ, epitel, kas, kemik, kıkırdak, sinir, dokusunun	• Hücre biyolojisini ve organizmadaki önemini anlama • Mikroskop türleri ve kullanım amaçlarını bilme

	mikroskobik yapısı ve gelişimi • Kan dokusu, kemik iliği ve kan yapımı • Üriner sistemin mikroskobik yapısı ve gelişimi • Kadın genital sistemi ve memenin mikroskobik yapısı ve gelişimi • Fetal dönem ve gelişimin haftaları • Plasenta ve fetal zarlar, insan doğum defektleri	• İnsan vücudunda yer alan dokuların mikroskopik yapısı ve gelişimini bilme • Histoloji ve embriyoloji bilgilerini bireyi değerlendirme ve bakım aşamalarında etkili bir şekilde kullanma • Embriyo fetüs ve eklerinin gelişimini haftalara göre açıklama • Kadın genital sistemi ve memenin histolojik yapısını ve gelişimini bilme
BIYOKİMYA	• Temel kavramlar ve metabolizma • Su, Ph ve tamponlar • Karbonhidratlar • Amino asitler, peptitler ve Proteinler • Enzim ve nükleik asitler • Lipit • Hematoloji • Hormonlar • Vitaminler ve mineraller • Kan, kan alma, kan ve idrar analizi	• Biyokimyada kullanılan temel kavramları tanımlama • Metabolik olayları bir bütün içinde değerlendirme • Hücrenin yapısı ve organellerin görevleri, taşıma sistemlerini açıklama • Karbonhidrat, protein ve lipid metabolizmasını açıklama • Kan ve idrar örneklerinin tanımlanması, alınışı ve inceleme yöntemlerini açıklama • Kanın elemanlarını tanımlama • Metabolizma ile ilişkili biyokimyasal test sonuçlarını değerlendirme
MİKROBİYOLOJİ ve PARAZİTOLOJİ	• Mikroorganizmaların yaşamdaki yeri • Bakterilerin yapısı, görünümü, çoğalma ve sınıflandırılması • Mikrobiyota tanımı ve insan normal mikrobiyotası • Mikroorganizmaların beslenmesi, üretilmesi ve üretilme ortamlar • Sterilizasyon, dezenfeksiyon, tıbbi atıklar ve uygulama yöntemleri • Klinik örnek alımı, taşınması, saklanması • Tıbbi önemi olan bakteriler ve hastalıkları • Antibakteriyel ajanlar; ideal antimikrobiyal ajanın özellikleri, etki	• Mikroorganizmanın yapısal özelliklerini tanımlama • Mikroorganizmaların hastalıkların patogeneziindeki rolünü, hastalık yapma yetenekleri ve mekanizmaları açıklama • Mikrobiyoloji ve parazitoloji bilgilerini bireyi değerlendirme ve bakım aşamalarında etkili bir şekilde kullanma • Hastane enfeksiyonları ve önleme yollarını açıklama • Bakteriyel, fungal, viral ve parazitik etkenlerin yapısı, metabolizması ve genetiğini anlama • Mikroorganizmaların neden olduğu enfeksiyon hastalıklarını, tedavi-bakım ve korunma yollarını açıklama

	mekanizmaları, ilaç direnci ve antibiyotik duyarlılık testleri - Hastane enfeksiyonları; tanımlar, hastane enfeksiyonlarında direnç sorunu - Virüsler, mantarlar, parazitler	- İmmün sistem yapı ve fonksiyonlarını tanımlama - Bağışıklamayı tanımlama
FARMAKOLOJİ	- Farmakoloji ve toksikolojiye giriş - İlaç tanımı ve ilaç uygulama yolları - İlaçların emilimi, dağılımı ve atılımı - Farmakokinetik; Farmakodinami - İlaçların toksik etkileri - İlaç alerjileri, önlenmesi - İlaç etkileşimleri - Sistemlere göre sık kullanılan İlaçlar - Acilde kullanılan ilaçlar - Genital sistem farmakolojisi - Gebelik ve laktasyon döneminde ilaç kullanımı	- Farmakolojinin temel kavramlarını ilaçların farmakokinetiğini, farmakodinamiğini ve işlevlerini tanımlama - İlaç tanımı, ilaç uygulama yolları, emilimi, dağılımı ve atılımını bilme - İlaçların etkisini, etkileşimini ve yan etkisini tanımlama - Farmakoloji bilgilerini bireyi değerlendirme ve bakım aşamalarında etkili bir şekilde kullanma - Sistemlere ait hastalıklarda kullanılan ilaçları tanımlama - Gebelik, doğum ve doğum sonrası dönemde sık kullanılan ilaçları bilme - Gebelik ve laktasyon döneminde ilaç kullanımı ilkelerini tanımlama
BESLENME	- Beslenmenin önemi - Yeterli ve dengeli beslenme - Karbonhidratlar - Posa ve sindirim sistemi hastalıklarında beslenme - Proteinler - Hastalıklar ve beslenme - Vitaminler - Mineraller - Sıvı ve elektrolitler - Enerji metabolizması	- Enerji ve makrobesin ögesi olan karbonhidrat, protein, yağların sağlıklı beslenme ve vücut fonksiyonlarındaki önemini bilme - Sıvı ve elektrolitlerin vücut fonksiyonlarındaki önemini bilme - Vitamin ve minerallerin vücut fonksiyonlarındaki ve beslenmedeki önemini bilme - Besinleri enerji, karbonhidrat, protein, yağ ve vitamin mineral içerikleri açısından değerlendirmeyi anlama - Makrobesin ögesi olan karbonhidrat, protein, yağların bazı hastalıklar ile ilişkisini ve bu hastalıklarda beslenmenin önemini anlama - Yeterli ve dengeli beslenmenin temel ilkelerini bilme - Gebe, anne ve çocuk, emziren kadın beslenmesinin temel ilkelerini bilme
PATOLOJİ	Patolojinin tanımı ve çalışma alanlar	Hücre ve doku zedelenme mekanizmalarını açıklama

	- Hücre adaptasyon mekanizmaları - Kök hücre - Hücre zedelenmesi - Nekroz ve apoptoz - Neoplazi - Hemodinamik hastalıklar - İltihap ve iyileşme - Vücut sıvıları ve kan dolaşımı hastalıkları - İmmunoloji ve immunopatoloji	- Hücre adaptasyonu (atrofi, hipertrofi vb) açıklama - Hastalıkların yol açtığı işlevsel etkileri bilme - Hastalıklara bağlı gelişen morfolojik değişiklikleri bilme - Patoloji bilgisini ebellek mesleğinde nasıl kullanacağını bilme - Hastalıkların oluşum mekanizmalarını anlama
PSİKOLOJİ	- Duyum ve algı - İnsan zekası, öğrenme, bellek, kavrama - Motivasyon ve güdülenme - Savunma mekanizmaları - Anksiyete, obsesif kompulsif bozukluk ve ilişkili bozukluklar - Nörobilişsel bozukluklar - Yeme bozukluklar - Ergenlik süreci ve psikiyatrik problemler - Stres - Psikolojide ölçme, değerlendirme	- İnsanı, insan davranışları ve ilişkilerini anlama - Kendini tanıma ve sağlıklı kişiler arası ilişkiler kurma - Ebellek uygulamaları sırasında karşılaştığı durumlarda sağlıklı tepkiler verme - Bireyin duygularını fark etmesini ve ifade etmesini sağlama - Bilimsel yöntemle bilgiyi toplama, analiz etme, psikolojik sorunları önleme ve müdahale stratejileri geliştirme gibi yolları öğrenme
SAĞLIK SOSYOLOJİ	- Sağlık sosyolojisi tanımı, konusu, kapsamı, diğer bilimlerle olan ilişkisi - Sağlık ve sosyolojik açıdan hasta ve hastalık tanımı, hasta statüsü ve rolü - Hastalıkların toplumun sosyal yapısıyla ilişkisi - Yaş ve cinsiyetin sağlık üzerinde etkisi - Kültürel değerlerin sağlık üzerindeki etkisi. - Birey, kadın, hasta- ebe hasta-hastane ilişkisi - Sağlık okuryazarlığı - Türkiye’de sağlık politikaları ve hizmetleri - Geleneksel tedavi yaklaşımları, toplumsal önemi ve yeri	- Sosyolojik kavramları tanımlama - Sağlığın sosyal belirleyicilerini bilme - Sosyo-kültürel düzey- sağlık-hastalık ilişkisini bilme Toplumsal bir kurum olarak sağlık sektörü ve kurumsal yapıyı tanımlama - Sağlık çalışanlarının sorunlarının farklı boyutlarını tartışma - Toplumsal olarak bedene, kadına atfedilen değer ve algıların farkına varma - Değişik kültürel yapıları ve geleneksel tedavi yöntemlerini açıklama

EPİDEMİYOLOJİ ve BULAŞICI HASTALIKLAR	• Epidemiyolojinin tanımı, epidemiyolojik yöntemlerin kullanım alanları • Epidemiyolojide veri kaynakları ve epidemiyolojinin tarihsel gelişimi • Hız, oran, orantı, prevalans, insidans kavramları • Epidemiyolojik ölçütler • Epidemiyolojik araştırma türleri • Bulaşıcı hastalıklar epidemiyolojisi • Enfeksiyon etkenlerinin genel özellikleri ve enfeksiyon oluşumu • Enfeksiyonlardan korunmada izolasyon ve izolasyon yöntemleri • Bulaşıcı hastalıklar • Bağışıklama	• Epidemiyolojinin tanımı ve epidemiyolojik yöntemlerin kullanım alanlarını bilme • Hız, oran prevalans gibi temel epidemiyolojik kavramları açıklama • Epidemiyolojik araştırma türlerini bilme • Enfeksiyon hastalıklarından korunma yöntemlerini açıklama • Enfeksiyon hastalıklarından korunmada izolasyon yöntemlerini uygulama • Bağışıklamanın önemi ve temel ilkelerini açıklama
--	--	---